

Ročník 2011

Cizinci

V Praze dne 30. 12. 2011

Kód publikace: 1118-11

Č. j: 1139/11-64

Život cizinců v ČR

Zpracoval: Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Vedoucí oddělení: Mgr. Daniel Chytil

Kontaktní zaměstnanec: Mgr. Hana Bardoňová

e-mail: hana.bardonova@czso.cz

tel. 274 052 484

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najedete je na stránkách ČSÚ na Internetu:

www.czso.cz

ISBN 978-80-250-2128-6

© Český statistický úřad, Praha 2011

Obsah

METODICKÉ POZNÁMKY	4
SEZNAM ZKRATEK	6
SEZNAM GRAFŮ	7
SEZNAM MAP.....	7
SEZNAM TABULEK	8
1. ÚVOD	9
2. CIZINCI V ČESKÉ REPUBLICE	10
3. EKONOMICKÁ AKTIVITA CIZINCŮ.....	15
3.1 CIZINCI ZAMĚSTNANCI EVIDOVANÍ MPSV	16
3.2 CIZINCI S ŽIVNOSTENSKÝM OPRÁVNĚNÍM EVIDOVANÍ MPO	27
4. ZÁVĚR	32
 PŘÍLOHY	

METODICKÉ POZNÁMKY

Cizinci celkem*

Pobyt cizinců na území České republiky se řídí zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, a z části také zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších úprav. Informace v této publikaci se týkají cizinců, kteří legalizovali svůj pobyt na základě zákona o pobytu cizinců. Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Vstup, pobyt a vycestování z území České republiky je v kompetenci Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí. Cizinec smí na území České republiky pobývat přechodně nebo trvale.

Na území České republiky lze rozeznat tyto kategorie cizinců:

Občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci a občané třetích zemí.

Zaměstnanost*

Údaje o zaměstnanosti cizinců na území České republiky vycházejí z evidence Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR) o vydaných platných povoleních k zaměstnání cizinců a počtu informací o nástupu občanů EU/EHP a Švýcarska k výkonu práce, registrovaných úřady práce a z evidence o cizincích s živnostenským oprávněním Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO ČR).

V publikaci jsou data rozdělena na cizince pocházející z EU a mimo EU. Původ cizince pak ovlivňuje i jeho postavení na trhu práce v přijímající zemi. Cizinci občané EU/EHP a Švýcarska již nejsou z hlediska zákona (435/2004) o zaměstnanosti považováni za cizince a mají stejné právní postavení jako občané České republiky, to znamená, že mají volný přístup na trh práce. Ostatní cizinci (nonEU) mohou vykonávat práci na území ČR za podmínky, že obdrželi povolení k zaměstnání a povolení k pobytu.

Podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, mohou na území České republiky podnikat i cizinci stejně jako občané ČR, pokud splní náležitosti dané tímto zákonem a souvisejícími předpisy.

Klasifikace KZAM*

Český statistický úřad zavedl klasifikaci zaměstnání - KZAM, která byla vypracovaná na podkladě mezinárodního standardu ISCO-88. Je to OSN klasifikace, kterou až na nepatrné výjimky převzala EU a vydala pod názvem ISCO-88 (COM). Tato klasifikace má čtyřmístný číselný kód. Předmětem klasifikace je zaměstnání, tj. konkrétní činnost, kterou pracovník vykonává (i když není jeho povoláním) a která je zdrojem jeho hlavních pracovních příjmů. Naproti tomu povolání

* Zdroje dat:

Cizinci celkem: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR

Zaměstnanost: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Klasifikace KZAM: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Vzdělanost: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

označuje způsobilost vykonávat pracovní činnosti, která se získává určitým stupněm vzdělání a ovládnutím potřebných praktických dovedností.

- 1 Zákodárci, vedoucí a řídicí pracovníci
- 2 Vědečtí a odborní duševní pracovníci
- 3 Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech
- 4 Nižší administrativní pracovníci (úředníci)
- 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodě
- 6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 7 Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 8 Obsluha strojů a zařízení
- 9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
- 0 Příslušníci armády

NACE

Klasifikace CZ-NACE byla vypracována podle mezinárodní statistické klasifikace ekonomických činností. NACE je akronym pro statistickou klasifikaci ekonomických činností, kterou používá Evropská unie (resp. Evropská společenství) od roku 1970. Klasifikace CZ-NACE zohledňuje technologický rozvoj a strukturální změny hospodářství za posledních 15 let, je relevantnější s ohledem na hospodářskou realitu a lépe srovnatelná s jinými mezinárodními klasifikacemi.

- A Zemědělství
 - B Těžba a dobývání
 - C Zpracovatelský průmysl
 - D Výroba a rozvod elektřiny
 - E Zásobování vodou; činnosti související s odpady
 - F Stavebnictví
 - G Velkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidel
 - H Doprava a skladování
 - I Ubytování
 - J Informační a komunikační činnosti
 - K Peněžnictví a pojišťovnictví
 - L Činnosti v oblasti nemovitostí
 - M Profesní, vědecké a technické činnosti
 - N Administrativní a podpůrné činnosti
 - O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
 - P Vzdělávání
 - Q Zdravotní a sociální péče
 - R Kulturní zábavní a rekreační činnosti
 - S Ostatní činnosti
 - T Činnosti domácností
 - U Činnosti exterritoriálních organizací
- Nezjištěno

Seznam zkratk

EHP – Evropský hospodářský prostor

EU – Evropská unie

KZAM – Klasifikace zaměstnání

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

nonEU – území mimo Evropskou unii

STOBC – Státní občanství

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU v ČR a jejich složení podle pohlaví ; 31. 12. 2010	10
Graf č. 2: Pět nejčastějších státních občanství cizinců mimo EU v ČR a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010	11
Graf č. 3: Relativizovaná věková struktura cizinců; 31. 12. 2010	13
Graf č. 4: Pracující cizinci podle typu registrace a státního občanství; 31. 12. 2010.....	15
Graf č. 5: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU registrovaných MPSV a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010	16
Graf č. 6: Pět nejčastějších státních občanství cizinců nonEU registrovaných MPSV a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010	17
Graf č. 7: Relativizovaná věková struktura cizinců evidovaných MPSV; 31. 12. 2010.....	19
Graf č. 8: Nejvyšší dosažené vzdělání podle pohlaví podle evidence MPSV; 31. 12. 2010	25
Graf č. 9: Rozdíl mezi požadovaným a dosaženým vzděláním u cizinců evidovaných MPSV podle pohlaví; 31. 12. 2010	26
Graf č. 10: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU registrovaných MPO a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010	27
Graf č. 11: Pět nejčastějších státních občanství cizinců nonEU registrovaných MPO a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010	28
Graf č. 12: Relativizovaná věková struktura cizinců evidovaných MPO; 31. 12. 2010	30

SEZNAM MAP

Mapa č. 1: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci Cizinecké policie a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010	12
Mapa č. 2: Počet cizinců v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31. 12. 2010	14
Mapa č. 3: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci MPSV a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010	18
Mapa č. 4: Počet cizinců evidovaných MPSV v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31. 12. 2010	20
Mapa č. 5: Cizinci podle klasifikace NACE (TOP5 NACE), krajů a státního občanství; 31. 12. 2010	21
Mapa č. 6 Cizinci podle klasifikace KZAM a státního občanství; 31. 12. 2010.....	22
Mapa č. 7. Osoby s českým státním občanstvím podle klasifikace KZAM; 31. 12. 2010	24
Mapa č. 8: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci MPO a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010	29
Mapa č. 9: Počet cizinců evidovaných MPO v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31.12.2010.....	31

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení	10
Tab. č. 2: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení; evidence MPSV	16
Tab. č. 3: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení; evidence MPO.....	27

1. Úvod

Publikace Život cizinců v ČR přináší hlubší pohled na strukturu zaměstnaných cizinců a porovnává ji se strukturou všech cizinců registrovaných na území České republiky. Pro důkladnější poznání pracujících cizinců byla skupina analyzována tam, kde data dovolila, odděleně podle státní příslušnosti – podle toho, zda patří do skupiny EU cizinců nebo cizinců mimo EU. Publikace je členěna do tří hlavních kapitol, za kterými následuje závěr. Po úvodu následuje druhá kapitola, která nahlíží do struktur všech cizinců registrovaných na území České republiky. Třetí hlavní kapitola pojednává o cizincích v postavení zaměstnanců. Obsah této kapitoly je širší, protože v případě cizinců v postavení zaměstnanců máme k dispozici mnohem více dat. Jsou zde obsaženy informace o postavení cizinců v zaměstnání či jejich vzdělanostní struktuře. Další kapitola se zabývá cizinci jako držiteli živnostenského oprávnění. Základní členění všech tří kapitol je shodné. První část obsahuje pro ilustraci pohled na vývoj v posledních třech letech. Následují grafy zobrazující pět nejčastějších státních občanství a jejich strukturu podle pohlaví. Jak bude vidět dále v textu, pětice nejčastějších státních občanství tvořila v příslušné skupině vždy tak velký podíl na celkovém počtu, že si dále pod členěním cizinců na EU a mimo EU můžeme představit právě příslušnou pětici státních občanství. Následuje pohled na věkovou strukturu podle příslušnosti k Evropské unii či nikoliv. Regionální mapa na úrovni krajů České republiky ukazuje složení cizinců taktéž podle příslušnosti k EU a mimo EU.

2. Cizinci v České republice

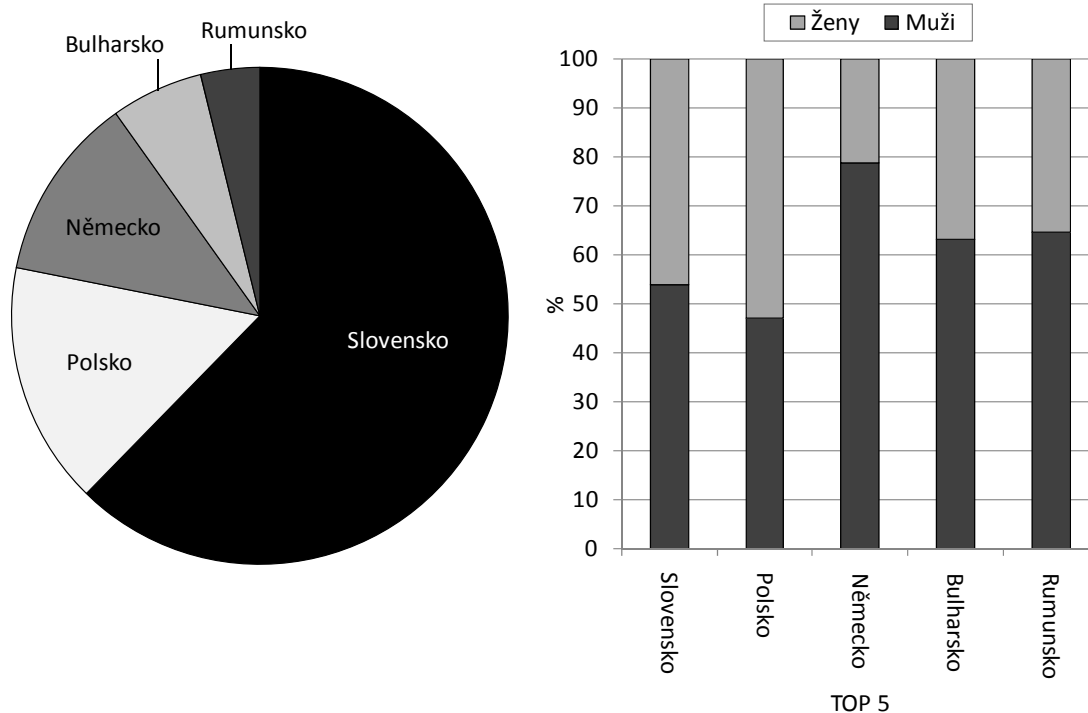
Česká republika nepatří mezi státy s vysokým podílem cizinců. Podle tabulky níže je vidět, že v posledních třech letech se podíl cizinců pohyboval okolo 4 %, přičemž v posledním roce došlo dokonce ke snížení podílu.

Tab. č. 1: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení

EU/nonEU	2008		2009		2010	
	EU	non EU	EU	non EU	EU	non EU
Počet	145 830	291 735	137 017	295 486	135 408	288 883
%	33,33	66,67	31,68	68,32	31,91	68,09
Podíl na obyv. ČR (%)	4,18		4,12		4,03	

Počet cizinců v posledních třech letech klesal a v roce 2010 byl meziroční pokles největší, oproti roku 2009 klesl počet cizinců o více jak 8 tisíc osob. Pokles absolutního počtu cizinců se odrazil také v poklesu podílu cizinců na obyvatelstvu, který je ale způsoben i vzestupem celkového počtu obyvatelstva v republice. Procentuální rozložení podle cizinců patřící ke skupině EU a nonEU se po tři roky příliš neměnilo. Cizinců pocházejících mimo státy EU bylo v České republice vždy více než cizinců z Evropské unie. V posledním sledovaném roce dosáhl podíl více jak 68 %.

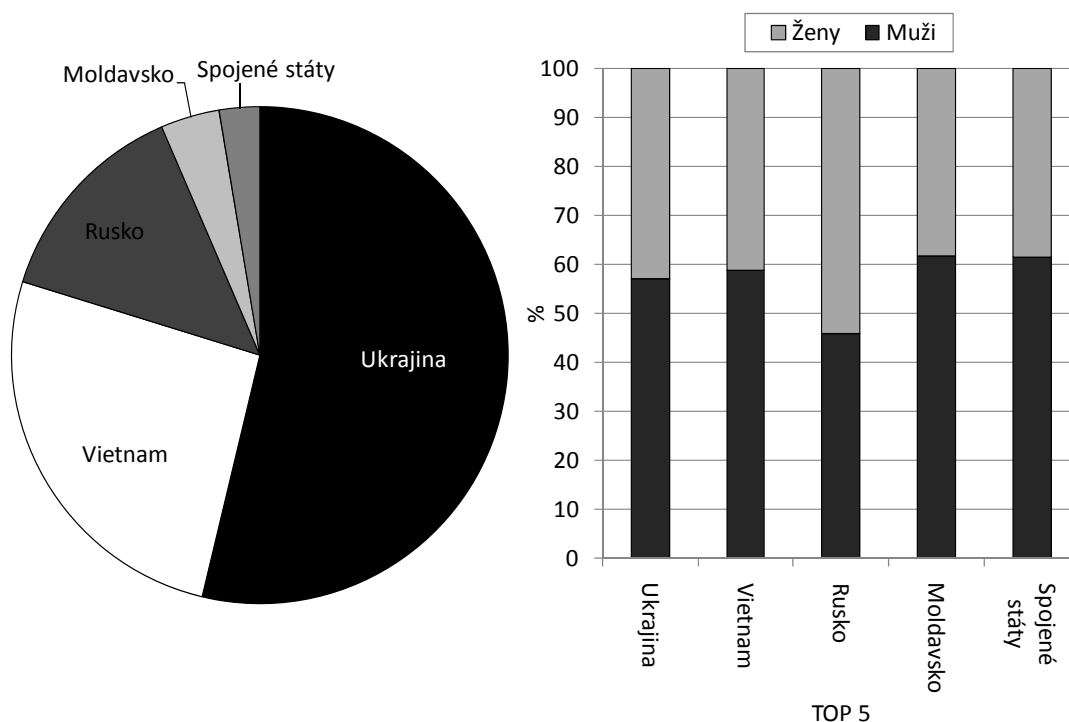
Graf č. 1: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU v ČR a jejich složení podle pohlaví ; 31. 12. 2010

V roce 2010 bylo na území ČR evidováno 135 408 cizinců ze zemí EU, tedy téměř 32 % z celkového počtu cizinců. V grafu č. 1 je znázorněno pět nejčastějších státních občanství cizinců z EU. Tato pětice tvořila přibližně 85 % cizinců z EU. Nejvyšší počet osob jiného než

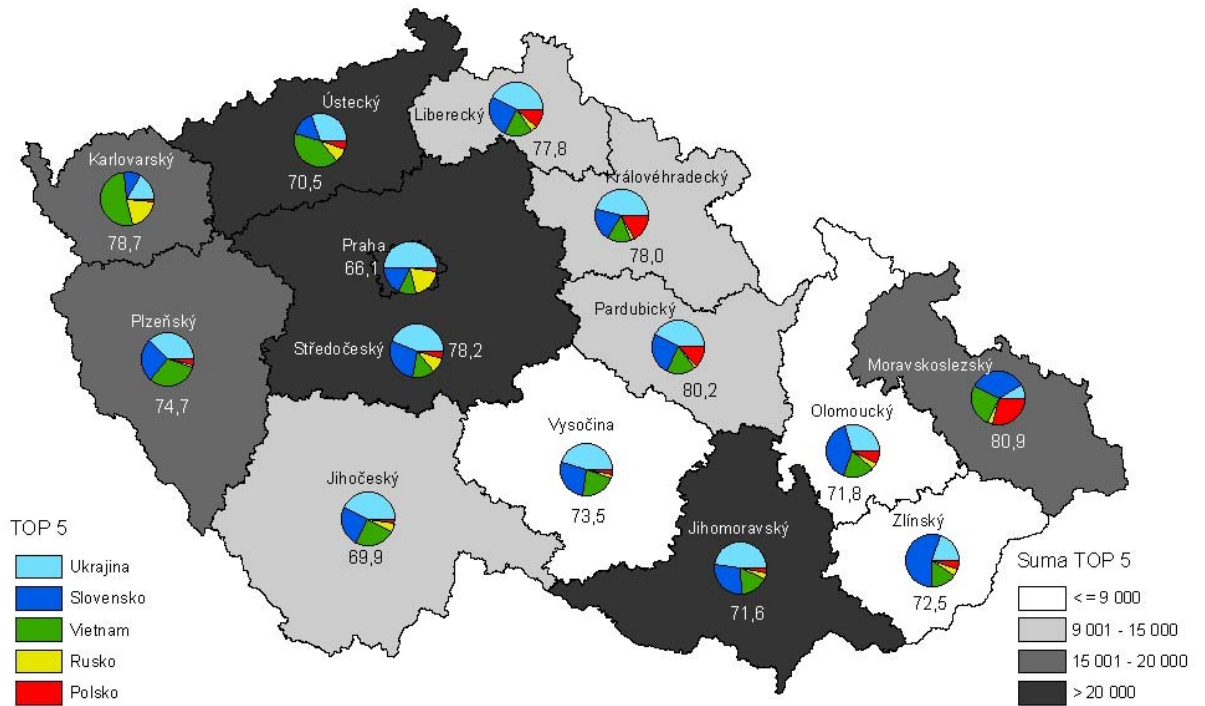
českého státního občanství pocházelo ze Slovenska (71 780 osob), přibližně 53 % vzhledem k celkovému počtu EU cizinců. S odstupem v řádu desetitisíců se na druhém místě umístilo Polsko, na třetím pak Německo. Z hlediska struktury podle pohlaví je patrná převaha mužů nad ženami, nejvíce v případě Německa. Toto tvrzení neplatí u Polska, kde podíl mužů přesáhl těsně 46 %.

Graf č. 2: Pět nejčastějších státních občanství cizinců mimo EU v ČR a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010

Naopak počet cizinců pocházejících mimo EU byl v roce 2010 oproti cizincům z EU více jak dvojnásobný (288 883 osob), tedy přibližně 68 % ze všech cizinců v ČR. V grafu č. 2 je znázorněno pět nejčastějších státních občanství, jejichž podíl na počtu cizinců pocházejících mimo EU činil přibližně 80 %. Nejvíce byli zastoupeni občané Ukrajiny (124 281 osob), tedy 43 % z celkového počtu cizinců mimo EU. Na pomyslném druhém místě se umístili občané Vietnamu, kteří však měli méně jak poloviční zastoupení oproti občanům Ukrajiny. Podobně na tom byli občané Ruska, pokud jejich počet srovnáme s počtem občanů Vietnamu. Rozložení cizinců podle pohlaví bylo v roce 2010 srovnatelné s cizinci z EU. Zde bylo výjimkou Rusko, u kterého nastala převaha žen nad muži.

Mapa č. 1: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci Cizinecké policie a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010

Pozn.: Čísla v jednotlivých krajích ukazují podíl TOP5 na celkovém počtu cizinců v příslušném kraji (%)

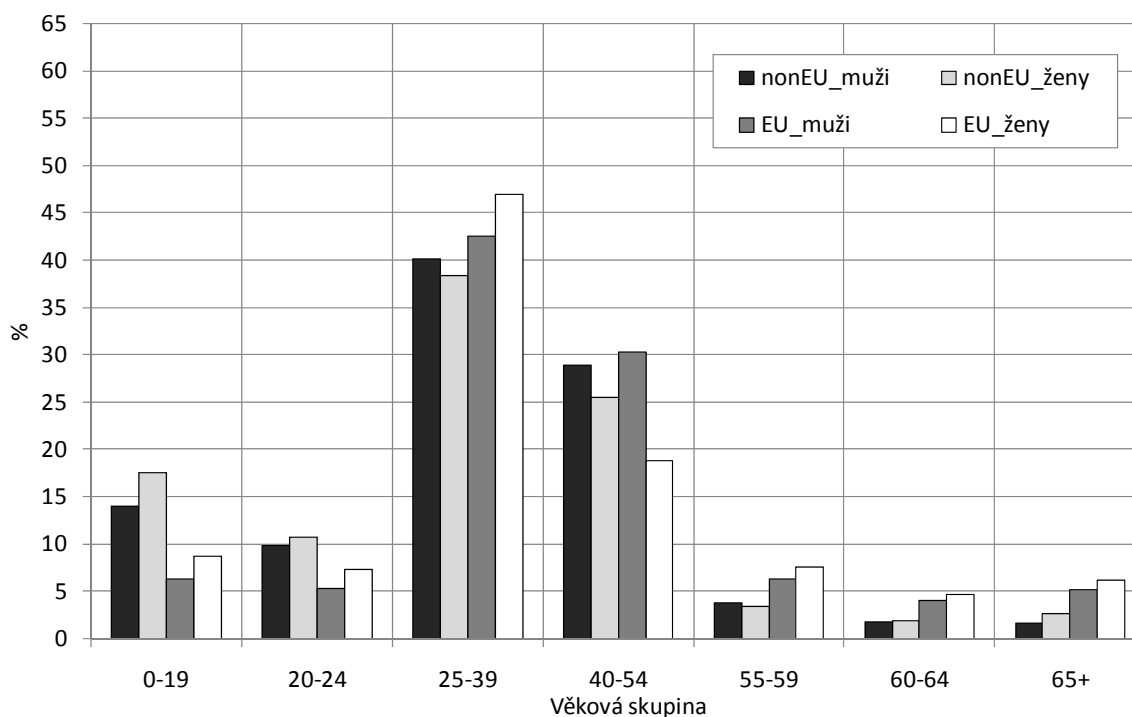
Rozložení souhrnných počtů cizinců pěti nejčastějších státních občanství podle krajů odpovídá rozložení všech cizinců a také do jisté míry atraktivnosti kraje. Nejvíce cizinců se nacházelo v Praze a okolí, dále pak v kraji Jihomoravském a také Ústeckém.

Co se týká podílu zmíněných státních občanství na celkovém počtu cizinců, nejméně pestrá struktura byla k vidění v Moravskoslezském kraji, naopak největší rozmanitost státních občanství se dá odhadovat v Praze.

Koláčkové grafy ukazují ve všech krajích převahu státních občanství Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu s malými odlišnostmi v jednotlivých krajích. Zatímco např. ve Zlínském kraji převládli občané Slovenska, stejnou úlohu převzali v Karlovarském kraji občané Vietnamu.

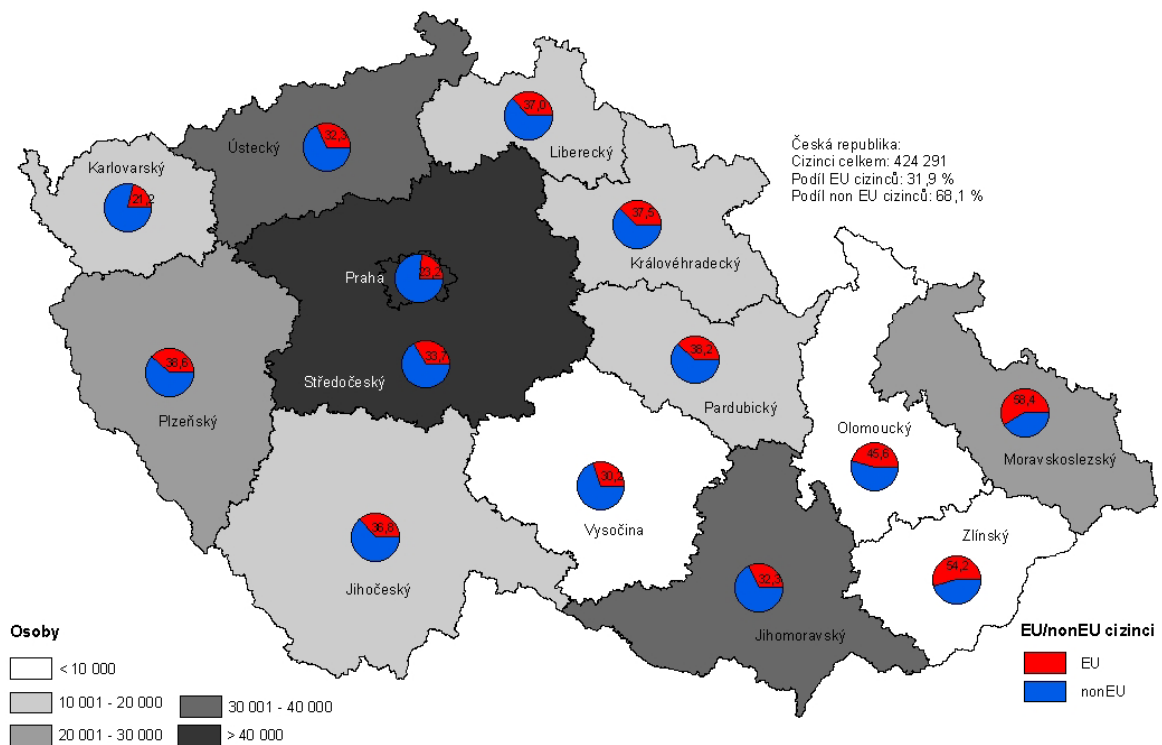
V následující části publikace bude na cizince nahlíženo jako na skupinu skládající se ze dvou částí – z cizinců pocházejících z EU a mimo EU. Jak je vidět z uvedených dvou grafů, je podíl příslušné pětice vzhledem k jejich skupině vždy velmi vysoký. To umožňuje alespoň částečně nahlížet na skupinu EU a nonEU jako na skupinu cizinců dané pětice státního občanství.

Graf č. 3: Relativizovaná věková struktura cizinců; 31. 12. 2010

Celkový počet cizinců bez cizinců s platným azylem se ke konci roku 2010 ustálil na počtu 424 291 osob. Z tohoto počtu bylo 135 408 cizinců pocházejících ze států Evropské unie, což odpovídá necelým 32 % z celkového počtu cizinců žijících v České republice. Z přiloženého grafu je patrné odlišné rozložení cizinců podle věku, pokud vezmeme v úvahu jejich příslušnost k Evropské unie nebo nikoliv. Srovnáme-li tyto dvě skupiny cizinců, vidíme, že relativně vyšší počet cizinců pocházejících mimo země EU se nacházel v mladších věkových skupinách oproti cizincům z EU. Ve věkové skupině 0-24 let převládaly v rozdělení podle pohlaví ženy bez ohledu na to, ke které skupině cizinec patřil. Ve věkových skupinách, které jsou zastoupeny nejvyšší mírou, došlo ke změně. Ve skupině 25-39 let mírně převládali u nonEU cizinců muži, naopak u cizinců z Evropské unie to byly ještě ženy. V následující věkové skupině již u obou skupin cizinců převládali muži. V popisovaných dvou věkových skupinách došlo ke změně relativního rozložení skupin cizinců. Více jich na území České republiky pocházelo z EU států – v mladší věkové skupině to bylo především v případě žen, ve starší pak v případě mužů. V následujících věkových skupinách již převažovali cizinci z Evropské unie u obou pohlaví.

Mapa č. 2: Počet cizinců v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31. 12. 2010

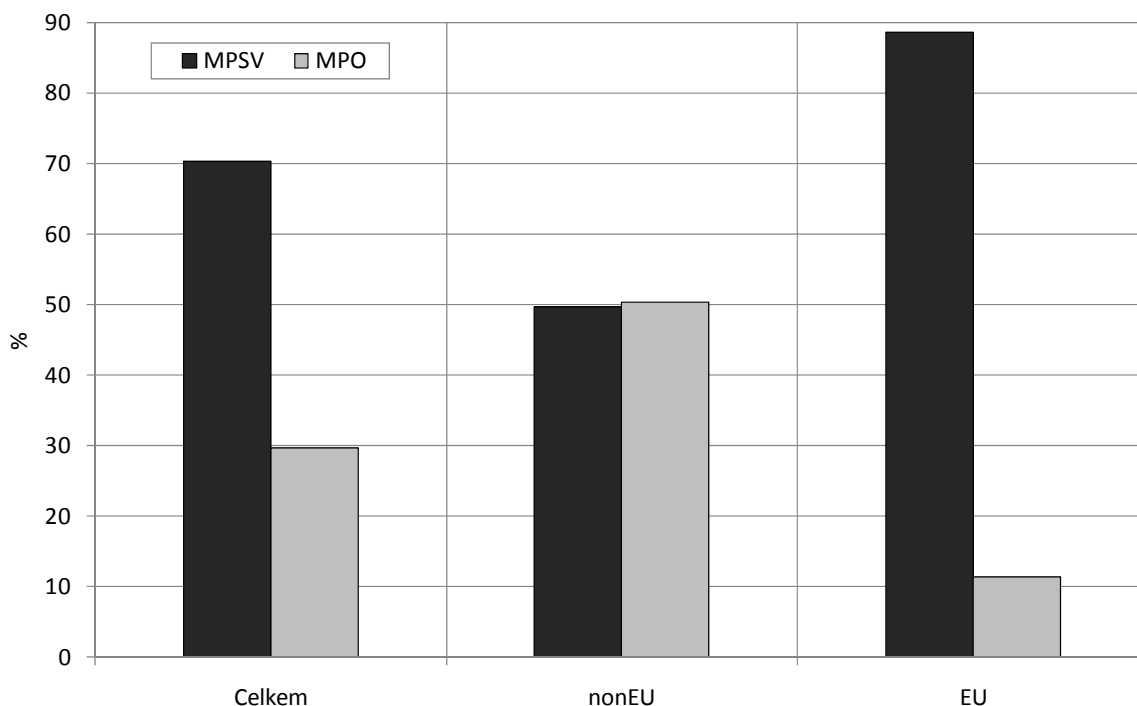
Jak bylo napsáno v předchozím textu, počet cizinců v roce 2010 dosáhl hodnoty 424 291 osob. Již tradičně se nejvíce z nich nacházelo na území Hlavního města Prahy a v jejím zázemí, tedy ve Středočeském kraji. Nejmenší počet cizinců byl v kraji Vysočina. Na celorepublikové úrovni bylo rozdělení cizinců podle EU, resp. nonEU ve prospěch cizinců pocházejících mimo státy EU. Stejně rozložení pak bylo k vidění téměř ve všech krajích. Výjimkou jsou kraje Moravskoslezský a Zlínský, kde měli nadpoloviční většinu cizinci z Evropské unie. Toto je pravděpodobně způsobeno blízkostí obou krajů ke Slovenské republice. Relativně nejméně cizinců přicházejících na území České republiky z Evropské unie se nacházelo v roce 2010 v Karlovarském kraji (21,2 %).

Pokud si promítneme mapu č. 1, zjistíme, že regionální rozdělení cizinců na EU a mimo EU odpovídá do jisté míry pěti nejčastějším státním občanstvím. Např. ve Zlínském kraji převládali cizinci pocházející z Evropské unie, k čemuž přispěli největší mírou občané Slovenska. Totéž se stalo v Moravskoslezském kraji, kde k převaze cizinců z EU přispěli jako zmiňovaní slovenští státní občané, tak polští státní občané. Opačná je situace v Karlovarském a Ústeckém kraji, kde k převaze občanů pocházejících mimo státy EU přispěli největší mírou občané státních občanství Vietnamu a Ukrajiny.

3. Ekonomická aktivita cizinců

Třetí kapitola analyzuje postavení cizinců v ČR, kteří na území republiky vykonávají pracovní činnost. Pro účely této publikace se jedná o cizince, kteří jsou vedeni v evidenci MPSV a MPO.

Graf č. 4: Pracující cizinci podle typu registrace a státního občanství; 31. 12. 2010

Graf č. 4 ukazuje, jaká byla struktura pracujících cizinců v roce 2010 podle typu evidence. Pokud je hodnocena celá skupina pracujících cizinců na území České republiky v roce 2010, tedy 306 350 osob, je patrné, že převažovali cizinci evidovaní úřady práce (MPSV). Jiná situace nastala při rozčlenění cizinců podle státního občanství. Pokud na území České republiky pracovali cizinci z Evropské unie, výrazně byli zastoupeni právě v evidencích úřadů práce. Důvodem je pravděpodobně jejich stejné právní postavení na trhu práce jako mají občané ČR (platí již od 1. 5. 2004) a tudíž snadnější přístup k zaměstnání.

Druhou skupinu cizinců tvořili občané mimo EU, u nichž se struktura podle typu evidence prakticky nelišila, v roce 2010 mírně přesáhla 50% hranici skupina cizinců pracujících v České republice jako živnostníci. To, že u cizinců pocházejících mimo EU tvoří živnostníci takto výrazný podíl je dáno pravděpodobně také poměrně snadným přístupem k živnostenskému oprávnění, neboť cizinci mohou na území České republiky podnikat stejně jako občané ČR.

3.1 Cizinci zaměstnanci evidovaní MPSV

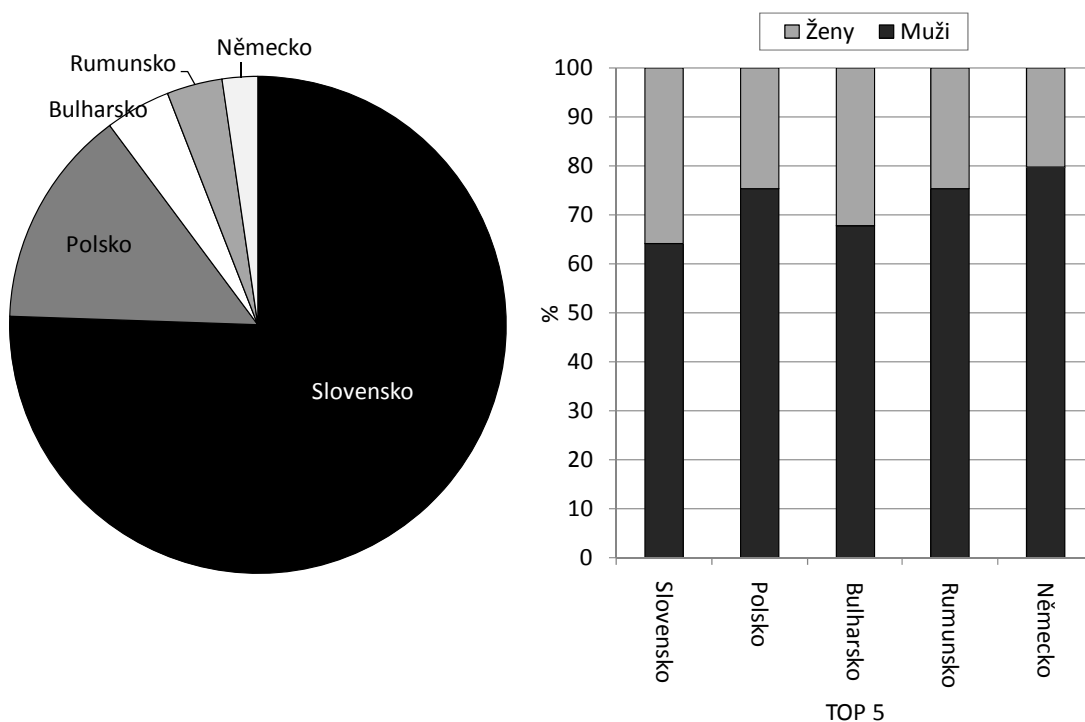
Následující kapitola pojednává hlouběji o cizincích v postavení zaměstnanců. Z důvodu větší pestrosti dat je tato kapitola rozšířena o další informace z oblasti postavení cizince v zaměstnání a jeho vzdělání.

Tab. č. 2: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení; evidence MPSV

EU/nonEU	2008		2009		2010	
	EU	non EU	EU	non EU	EU	non EU
Počet	140 917	143 634	139 120	91 589	143 772	71 595
%	49,52	50,48	60,30	39,70	66,76	33,24
Podíl na obyv. ČR (%)	5,65		4,68		4,38	

Počet cizinců evidovaných MPSV mezi sledovanými roky klesal a tomu odpovídal i klesající podíl zaměstnaných cizinců na zaměstnaném obyvatelstvu ČR*. Hodnota podílu v roce 2010 byla podobná hodnotě podílu všech cizinců v tabulce č. 2. Co se týká rozdělení cizinců podle státního občanství, mimo roku 2008 výrazně převažovali cizinci pocházející z Evropské unie.

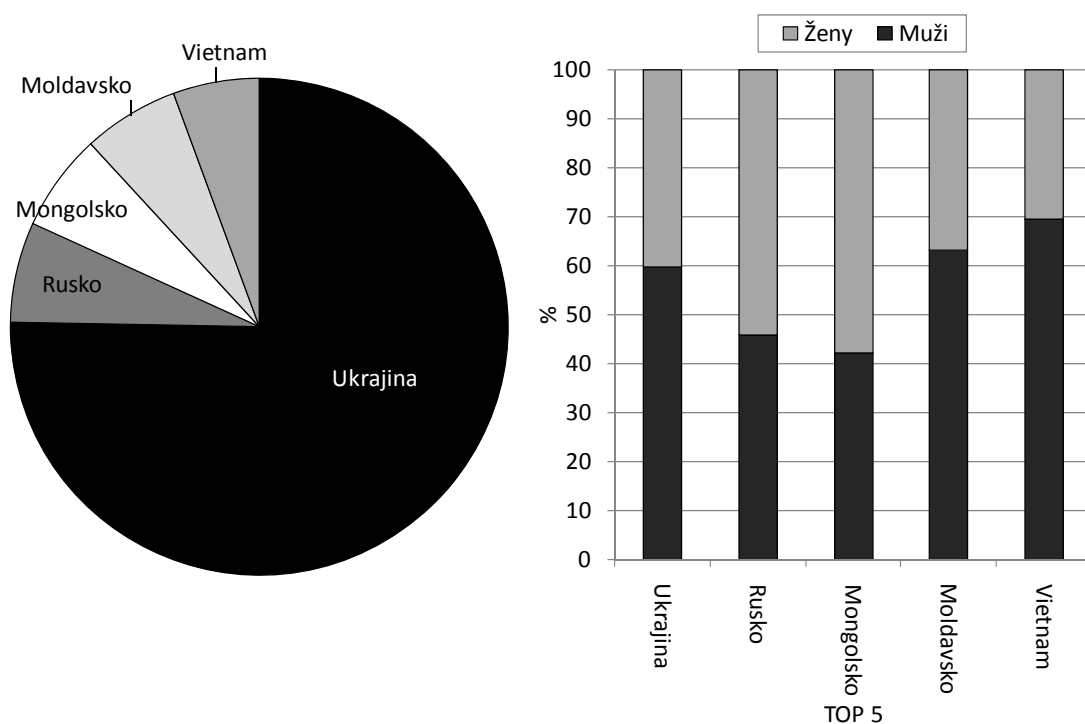
Graf č. 5: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU registrovaných MPSV a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010

* Data pocházejí z šetření VŠPS.

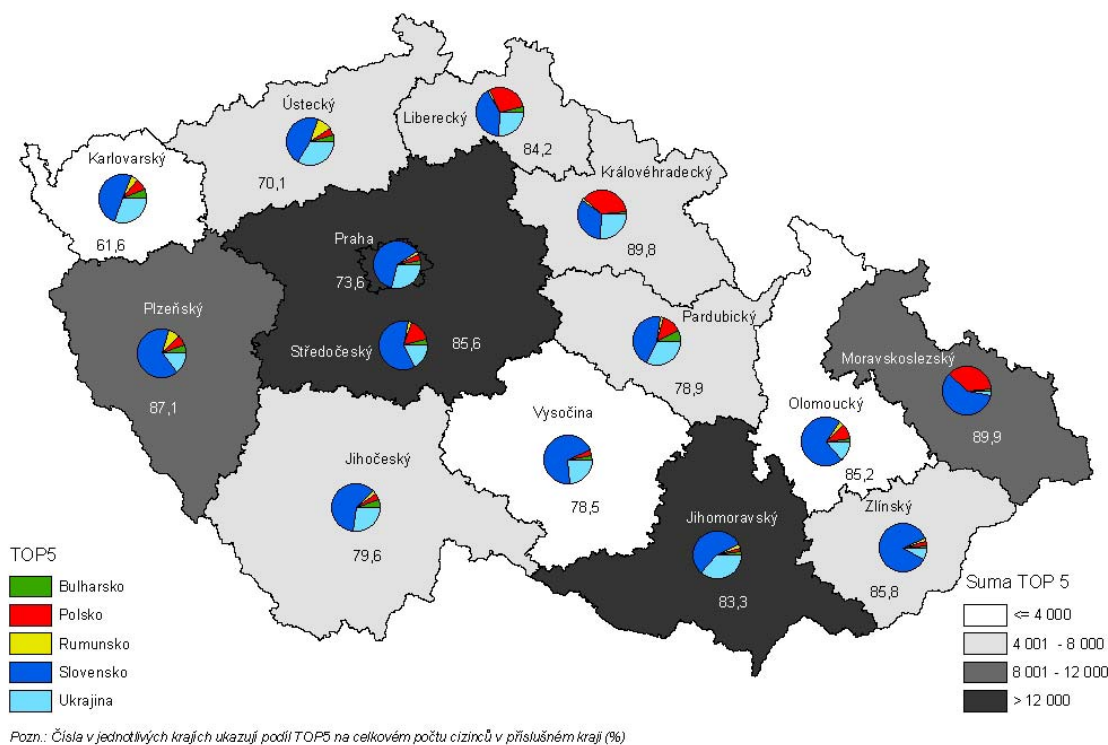
Situaci na poli zaměstnanosti cizinců pocházejících z EU ukazuje graf č. 5. Na území České republiky tvořilo těchto pět státních občanství v rámci států EU více jak 92 % všech cizinců EU evidovaných MPSV. Na našem území pracovalo nejvíce cizinců pocházejících ze Slovenska, kteří s počtem 100 725 osob tvořili 70 % EU cizinců a téměř 50 % všech zaměstnaných cizinců. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou cizinců byli občané Polska, kteří představovali více jak 13 % zaměstnaných cizinců v rámci EU států, ale již pod 10 % v rámci všech zaměstnaných cizinců. Vpravo na obrázku je znázorněno rozložení TOP5 podle pohlaví. U těchto státních občanstvím je patrné, že ve všech případech pracoval na území republiky větší počet mužů než žen. V případě Německa tvořil podíl mužů téměř 80 %.

Graf č. 6: Pět nejčastějších státních občanství cizinců nonEU registrovaných MPSV a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010

Následující dva grafy přinášejí pohled na situaci v případě cizinců pocházejících mimo EU. Pět zobrazených státních občanství zabralo ve skupině nonEU zaměstnanců bezmála 80 %. Největší díl připadal na občany Ukrajiny, kteří počtem 42 139 tvořili téměř 60 % všech cizinců ze zemí mimo EU a téměř 20 % všech cizinců evidovaných MPSV. Zbylá čtyři státní občanství nedosáhla jak ve své skupině cizinců mimo EU, tak ve skupině celkového počtu cizinců ani 10% hranice. Na druhém místě se umístilo Rusko s 5, resp. necelými 2 %. Pravý graf se strukturou zaměstnanců podle pohlaví ukázal změny oproti skupině cizinců z EU. Cizinci vyobrazených státních občanství měli v roce 2010 rovnoměrnější rozložení podle pohlaví. Dokonce v případě Ruska a Mongolska bylo v České republice v roce 2010 zaměstnáno více žen.

Mapa č. 3: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci MPSV a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010

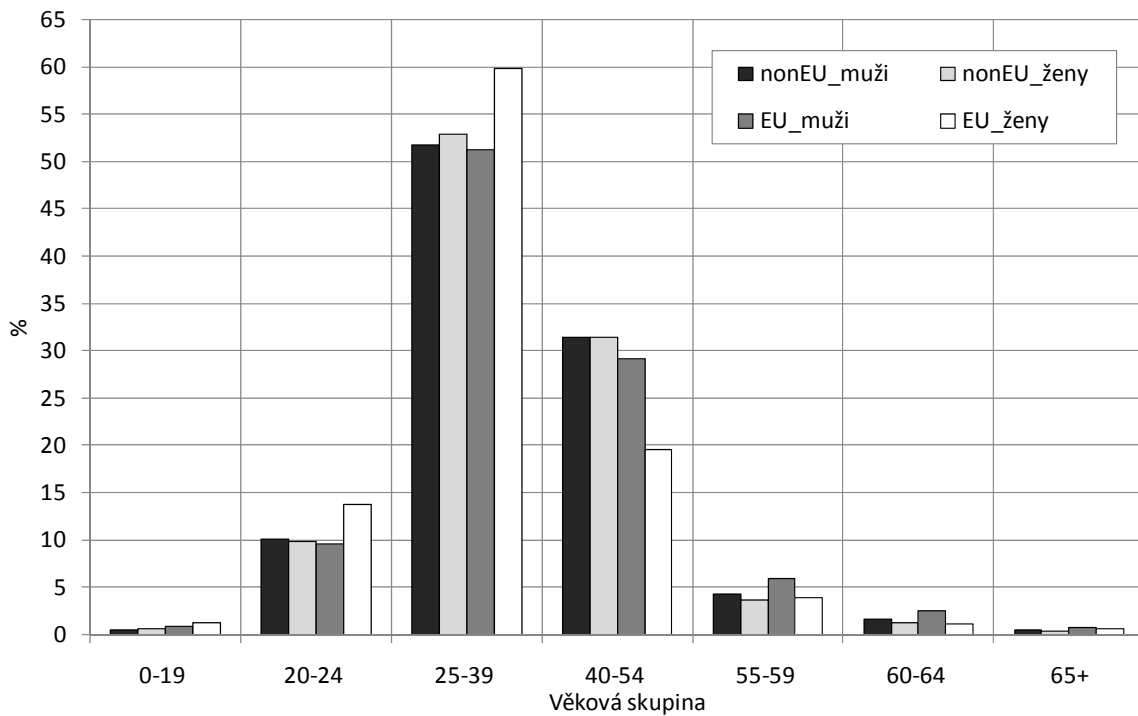

První mapa v této kapitole ukazuje regionální rozložení pěti nejčastějších státních občanství bez ohledu na to, zda cizinci patří ke skupině EU nebo nikoliv. V mapě jsou obsaženy tři informace a první z nich je o absolutním počtu cizinců pěti nejčastějších státních občanství. Je zřejmé, že největší počet cizinců se nacházel v populačně „bohatých“ krajích. Číslo v každém kraji znázorňuje podíl pěti státních občanství na celkovém počtu cizinců v krajích. Nejmenší „pestrost“ ve skladbě státních občanství se dá předpokládat v Moravskoslezském kraji, největší naopak v Karlovarském.

Ve všech krajích České republiky převládají občané Slovenska. Na druhém místě se umístili občané Ukrajiny. Je patrné, že četnost podle státního občanství souvisí především v krajích na východě republiky s blízkostí ke státním hranicím. V Moravskoslezském kraji tak převládali občané Slovenska, případně Polska, ve Zlínském kraji pak velmi výrazně právě občané Slovenska.

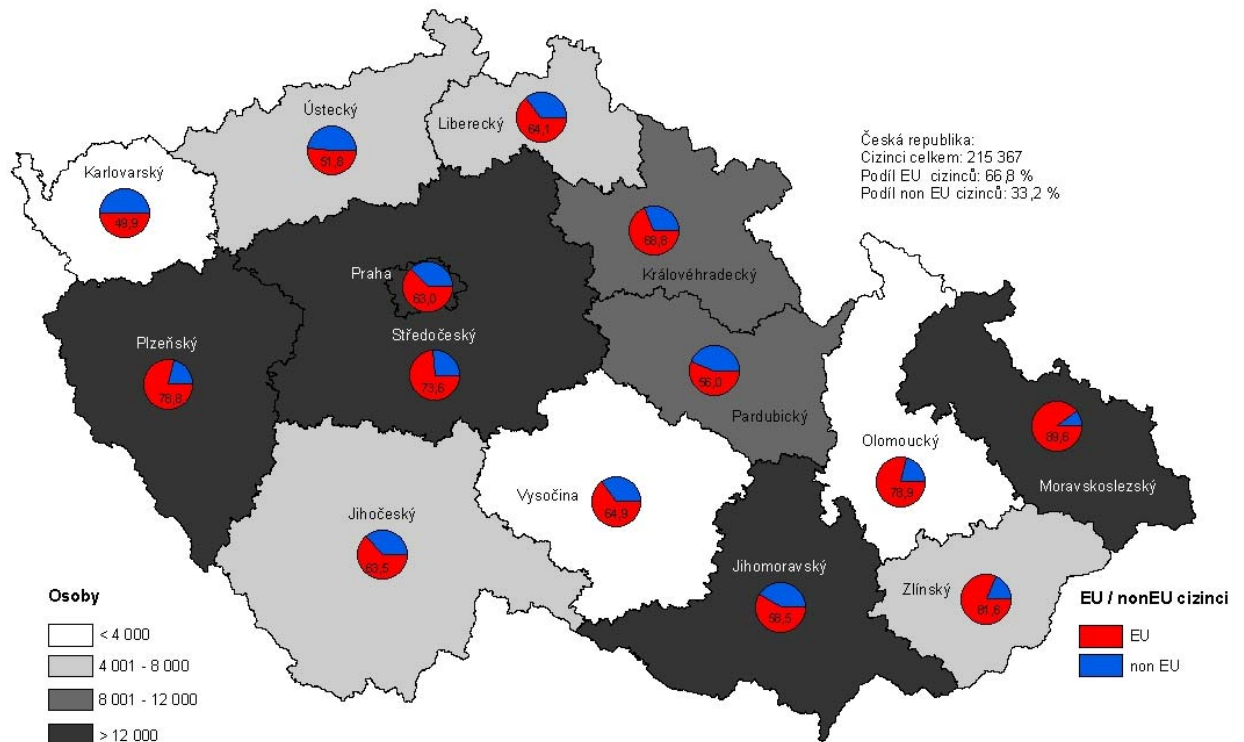
Podobně jako v případě všech cizinců žijících na území ČR můžeme konstatovat, že pokud budeme analyzovat skupiny cizinců podle příslušnosti k EU či mimo EU, můžeme mluvit právě o výše uvedené pětici nejčastějších státních občanství.

Graf č. 7: Relativizovaná věková struktura cizinců evidovaných MPSV; 31. 12. 2010

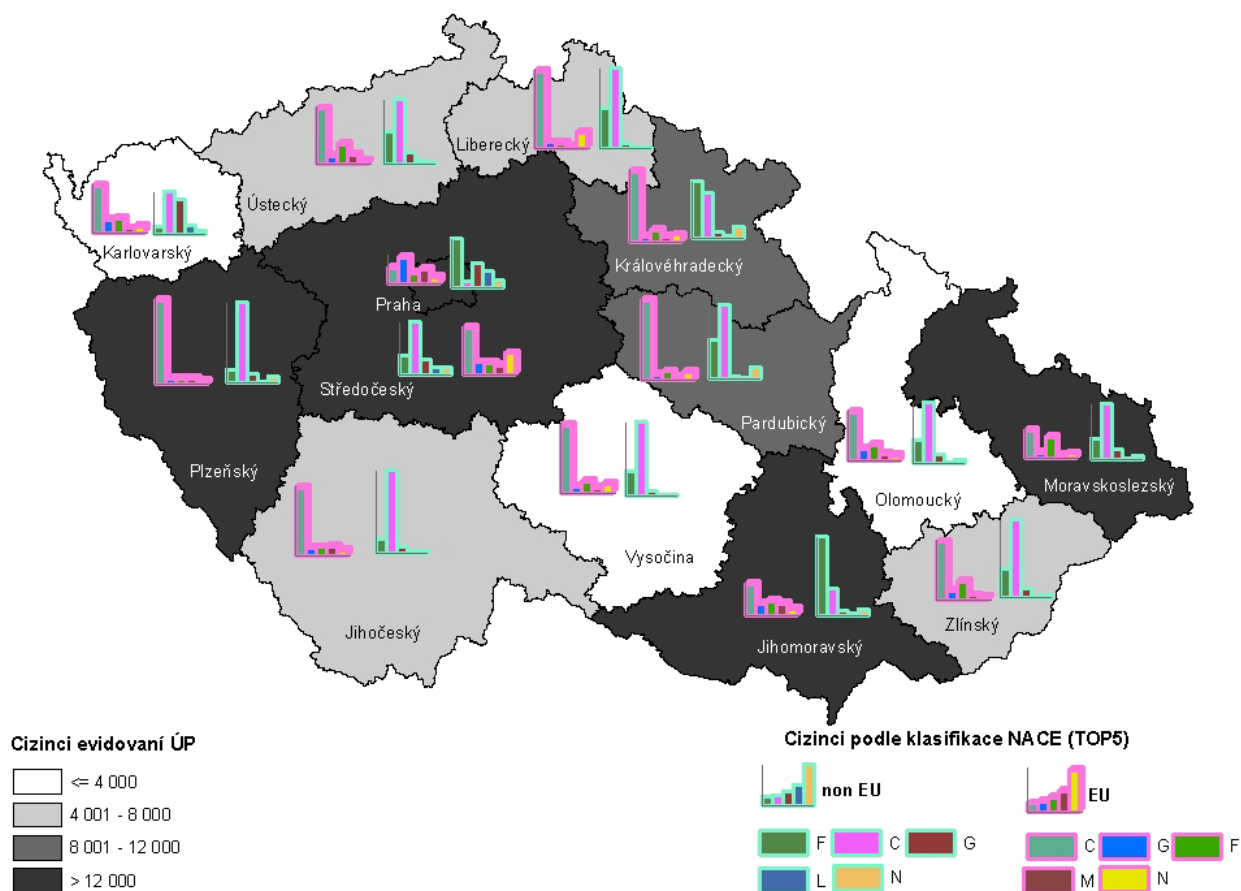
Na grafu č. 7 je zobrazeno relativní rozložení cizinců podle věkových skupin. Protože nebyla k dispozici data v pravidelných (pětiletých) věkových intervalech, není možné se příliš zabývat rozložením podle věku. Z grafu můžeme konstatovat pouze to, že nejvíce cizinců se v evidenci MPSV nacházelo ve věkovém rozpětí 25-54 let. Toto platí jak pro skupinu cizinců z EU, tak pro cizince mimo Evropskou unii. V mladších věkových skupinách (do 39 let) převládaly ve struktuře mírně ženy nad muži a to především ženy z EU. Ve starších věkových skupinách se situace obrátila. U cizinců pocházejících ze států mimo Evropskou unii je vidět rovnoměrnější rozložení počtu cizinců podle pohlaví ve všech věkových skupinách. Ve věkové skupině 60-64 let a 65 + let mírně převládali cizinci z EU.

Mapa č. 4: Počet cizinců evidovaných MPSV v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31. 12. 2010

S regionálním rozložením absolutních počtů cizinců evidovaných MPSV se v této publikaci bude možno setkat vícekrát. V mapách se nachází pro orientaci a dokreslení situace. Absolutně nejvyšší počet byl zaznamenán v Hlavním městě Praze (76 643 osob). Naopak nejnižší počet cizinců byl zaznamenán v kraji Olomouckém (3 573 osob). U cizinců evidovaných MPSV převažovali ve struktuře cizinci pocházející z Evropské unie. Na úrovni České republiky jich bylo téměř 77 %. Relativně nejvyšší podíl cizinců pocházejících z EU byl v roce 2010 zaznamenán v Moravskoslezském kraji (89,6 %), naopak nejmenší v kraji Karlovarském (49,9 %). Pokud se podíváme do mapy č. 4, uvidíme, že struktura podle příslušnosti k EU a nonEU koresponduje s pěti nejčastějšími státními občanstvími. V krajích, kde se ve struktuře více prosadili občané mimo EU, se ve struktuře TOP 5 více vyskytovali občané Ukrajiny. Jinak v případě cizinců evidovaných MPSV je situace taková, že do TOP 5 občanství se na čtyřech místech umístili občané z EU, čemuž odpovídá i výše zobrazená mapa.

**Mapa č. 5: Cizinci podle klasifikace NACE (TOP5 NACE), krajů a státního občanství;
31. 12. 2010**

Mapa č. 5 ukazuje strukturu cizinců evidovaných MPSV podle klasifikace NACE* na úrovni sekci. Cizinci jsou rozděleni podle příslušnosti k EU či nikoliv. V mapě je zobrazeno prvních pět kategorií, všechny údaje jsou k dispozici v příloze publikace.

Struktura celkové zaměstnanosti podle klasifikace NACE ukázala největší zastoupení cizinců v sekcích C, F a G. Ve zpracovatelském průmyslu (C) pracovalo více jak 30 % cizinců, v stavebnictví téměř 17 % cizinců a ve velkoobchodě, maloobchodě; oprava motorových vozidel téměř 12 % cizinců.

Struktura cizinců podle NACE a příslušnost k EU/nonEU se výrazně neliší. Ve čtyřech kategoriích se shodují – jedná se o sekce C, F, G a N, přičemž odlišností je pouze pořadí podle těchto sekcí. U cizinců pocházejících z EU se na prvním místě umístila sekce C, dále G, F a N. U cizinců pocházejících mimo EU se na prvním místě umístila sekce F, dále C, G a N. U cizinců pocházejících z Evropské unie měly v porovnání s cizinci z nonEU států převahu sekce C, G a N.

* TOP5:

C: Zpracovatelský průmysl

F: Stavebnictví

G: Velkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidel

L: Činnosti v oblasti nemovitostí

M: Profesní, vědecké a technické činnosti

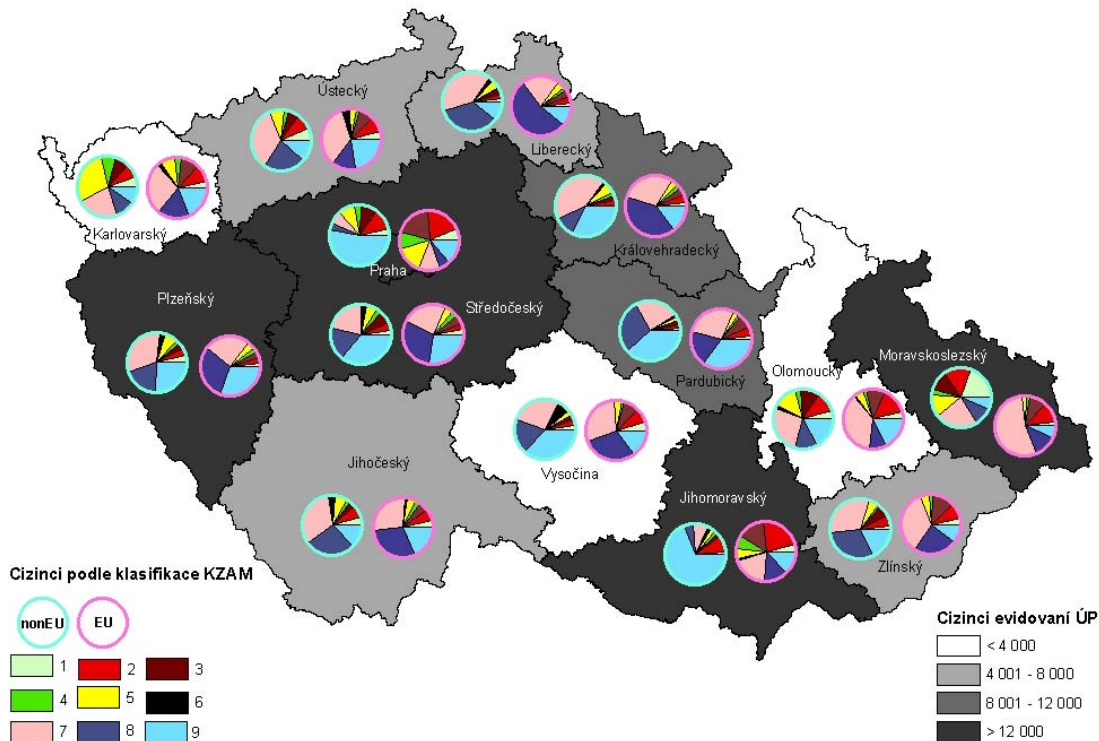
N: Administrativní a podpůrné činnosti

Relativně více cizinců z EU tedy pracovalo ve zpracovatelském průmyslu, ve velkoobchodě, případně maloobchodě; oprava motorových vozidel a jako administrativní a pracovníci těchto podpůrných činností. Naopak ve stavebnictví (sekce F) výrazně převažovali cizinci pocházející ze států mimo Evropskou unii.

Co se týká zbylých dvou odlišných sekcí, v případě cizinců z EU se mezi pět nejčastějších sekcí dostali cizinci ze sekce M a v případě cizinců pocházejících mimo EU to byli cizinci ze sekce L. V případě EU cizinců se jednalo o profesní, vědecké a technické činnosti, v případě nonEU cizinců to byly činnosti v oblasti nemovitostí.

Co se týká rozložení podle krajů, liší se situace mezi EU cizinci a nonEU cizinci poměrně výrazně. U cizinců z Evropské unie byly mezi kraji nejvíce vidět kraj Plzeňský v případě sekce C, kraj Moravskoslezský v případě sekce F, kraj Středočeský v případě sekce N a hlavní město Praha v případě sekcí G a M. Takové je rozložení pokud porovnáme relativní rozložení cizinců v krajích podle sekcí NACE. Pokud bychom zrelativizovali celkový počet cizinců podle sekcí vzhledem ke krajům, převažovali by cizinci z hlavního města a Středočeského kraje. U cizinců pocházejících mimo státy Evropské unie bylo složení pestřejší, do popředí se dostaly kraje Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Pardubický a hlavní město Praha. Zrelativizované počty podle krajů v rámci vybraných sekcí dopadly velmi podobně, i ve skupině nonEU cizinců převládal kraj Středočeský a hlavní město Praha.

Mapa č. 6 Cizinci podle klasifikace KZAM a státního občanství; 31. 12. 2010

Mapa č. 6 ukazuje jak celkové počty cizinců evidovaných úřady práce, tak regionální situaci na poli zaměstnaných cizinců evidovaných úřady práce podle klasifikace zaměstnání KZAM. Tato klasifikace třídí zaměstnání dle stupně vzdělání a specializace (čím vyšší číselná třída, tím nižší

požadavky na vzdělání a specializaci). Klasifikace KZAM odráží kvalifikaci požadovanou pro provádění pracovních úkolů. Zaměstnaní spadající do prvních dvou tříd KZAM (1,2) vyžadují prakticky vždy vysokoškolské vzdělání, zaměstnaní spadající do třídy 9 většinou nevyžadují žádné vzdělání, neboť se jedná o pomocné a nekvalifikované práce.

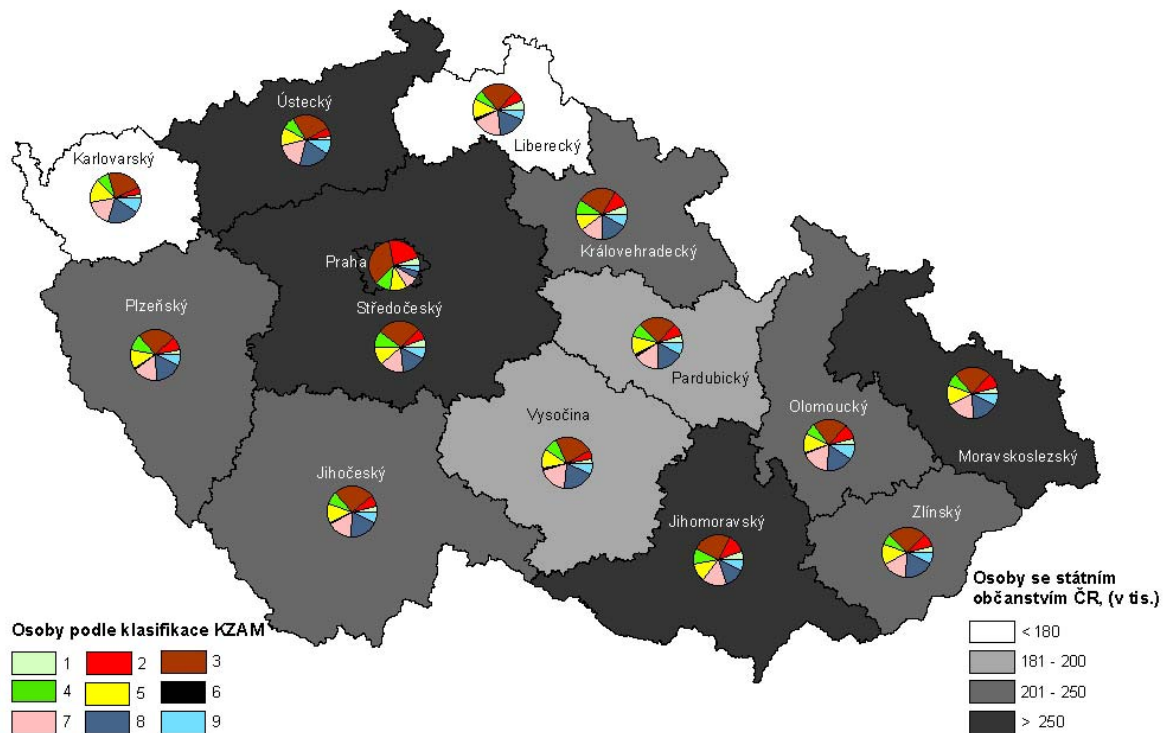
Co se týká prvně jmenovaného ukazatele, je vidět, že největší počet zaměstnaných cizinců se nacházel v krajích s populačně velkým krajským městem. Absolutně nejvyšší počet byl zaznamenán v hlavním městě Praze, naopak nejnižší počet cizinců byl zaznamenán v kraji Olomouckém. Obecně platí, že zahraniční zaměstnanost cizinců spadá především do třech kategorií KZAM (7,8,9), přičemž absolutně nejvyšší zaměstnanost ve třídě 9, kterou tvoří pomocní a nekvalifikovaní dělníci. Jedná se o místa s nižšími nebo žádnými požadavky na vzdělání, čemuž odpovídá také nižší průměrná mzda.

Jak absolutní počet cizinců, tak přítomnost „velkého“ města se odrážela následně ve struktuře podle klasifikace KZAM. Na postavení v zaměstnání má bezpochyby vliv region, ve kterém osoba pracuje. V krajích s velkými městy a v případě České republiky také v hlavním městě je k vidění jednak větší rozmanitost v postavení v zaměstnání, jednak je zde bezesporu k dispozici více míst pro vysoce kvalifikované pracovníky a to platí i pro cizince. Struktura podle KZAM je tedy v těchto regionech odlišná od ostatních krajů s jinou územní strukturou. Nejvíce patrné je toto tvrzení vidět při pohledu do mapy v případě hlavního města Prahy a Jihomoravského kraje. Ve zmíněných dvou krajích velmi výrazně převažují u cizinců pocházejících mimo EU skupiny zaměstnání jako jsou pomocní a nekvalifikovaní pracovníci či pracující jako obsluha strojů a zařízení. Jedná se tedy o poslední dvě skupiny zaměstnání (8,9). V ostatních krajích není zastoupení 8. a 9. skupiny zaměstnání mezi cizinci tak výrazné a často se do jejich struktury přidali zaměstnanci ze 7. skupiny (Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci). Struktura cizinců pocházejících mimo EU podle klasifikace zaměstnání je ve většině případů méně „pestrá“ než u občanů EU. Výjimkou je Karlovarský a Moravskoslezský kraj. V případě Karlovarského kraje zasáhli do struktury výrazně pracovníci 5. skupiny, tedy Provozní pracovníci ve službách a obchodě. Je možné, že se jedná o občany Vietnamu, kteří jsou v tomto kraji výrazně zastoupeni. V případě Moravskoslezského kraje byli ve struktuře velmi výrazně zastoupeni pracovníci 1. skupiny zaměstnání, tedy Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci.

V případě cizinců přicházejících z EU je skladba podle typu zaměstnání v krajích odlišná. Nejvíce se tato odlišnost projevila v Hlavním městě Praze a v Jihomoravském kraji. Oba koláčové grafy mají pravidelnou strukturu, což ukazuje na vyrovnaný podíl cizinců podle postavení v zaměstnání. U zbývajících krajů nebyla pravidelná struktura zaznamenána. Podobně jako v případě cizinců mimo EU, byl výjimkou Moravskoslezský kraj. V tomto kraji promluví výrazně do struktury podle postavení v zaměstnání EU občanů pracovníci 7. skupiny (Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci).

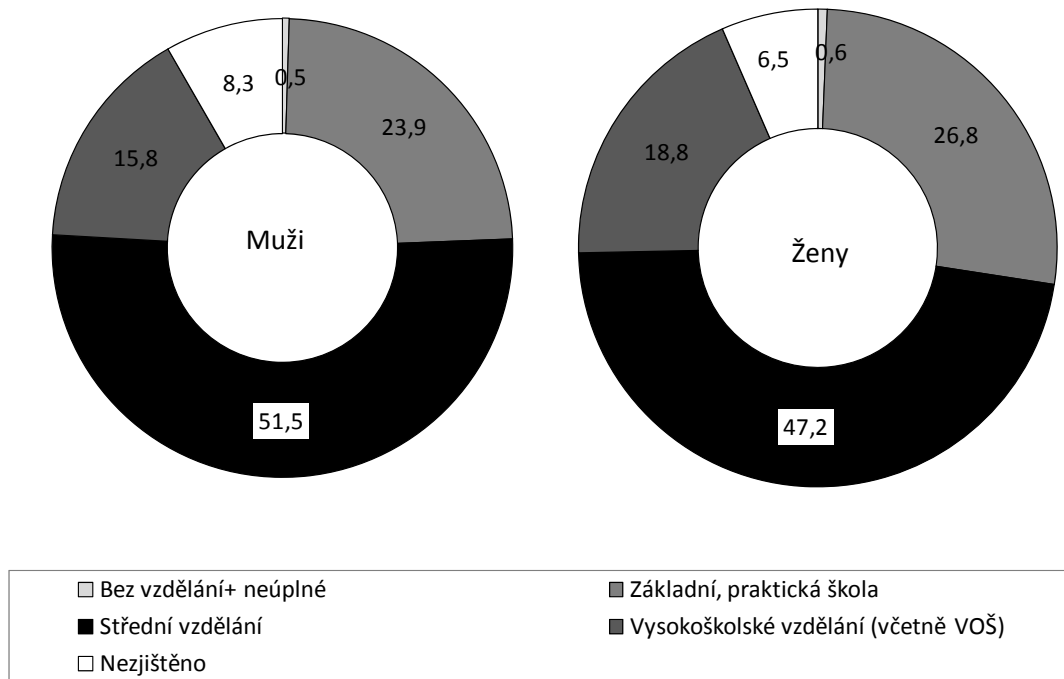
Odlišnosti mezi pracovníky pocházející ze států Evropské unie a mimo ni jsou k vidění v populačně velkých krajích s významným krajským centrem (Praha, Brno). V ostatních krajích nejsou rozdíly tak výrazné.

Mapa č. 7. Osoby s českým státním občanstvím podle klasifikace KZAM; 31. 12. 2010

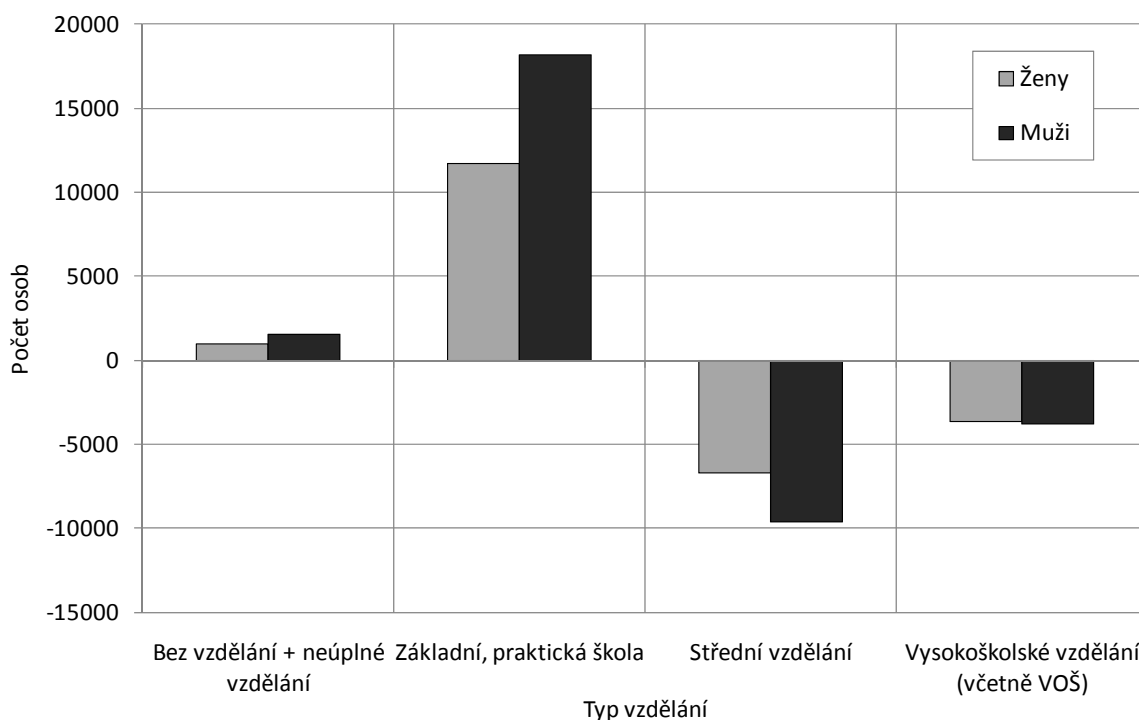
Pro srovnání je přiložena mapa č. 7, která ukazuje strukturu osob s českým státním občanstvím podle KZAM. Je patrné, že mezikrajové rozdíly jsou minimální, avšak v porovnání se strukturou cizinců můžeme mluvit o velkých rozdílech. Zatímco cizinci v České republice byli u nás v roce 2010 zaměstnaní povětšinou na pracovních místech spadajících do některé z posledních kategorií, v případě občanů České republiky se jedná o strukturu rovnoměrnou. Relativní nárůst určitých kategorií je způsoben také počtem nabízených pracovních míst na danou pozici. Je jasné, že méně osob bude zaměstnaných v rámci první kategorie než v kategorii následující atd. I přes velmi podobnou strukturu zaměstnaných osob s českým státním občanstvím ve všech krajích můžeme konstatovat, že nejlépe si vedou osoby ve Středočeském kraji, kdy více jak 60 % osob je zaměstnáno na pozicích spadajících do prvních tří kategorií.

Graf č. 8: Nejvyšší dosažené vzdělání podle pohlaví podle evidence MPSV; 31. 12. 2010

Evidence MPSV disponuje údaji o nejvyšším dosaženém vzdělání pracujících cizinců. Tyto údaje jsou zobrazeny v grafu č. 8. Obě pohlaví se vyznačovala více jak čtvrtinovým zastoupením osob s neukončeným nebo základním (praktickým) vzděláním. U žen bylo zastoupení tohoto vzdělání mírně vyšší. Oproti občanům České republiky je možno čtvrtinový podíl v nejnižším stupni vzdělání považovat za vysoký. U občanů České republiky se podíl osob s tímto typem vzdělání pohyboval kolem 16 %. Nejvíce cizinců jak žen, tak mužů mělo v roce 2010 ukončené středoškolské vzdělání, ve srovnání s Českou republikou to byla čísla opět nižší. Toto ale neplatí pro podíl cizinců mající vysokoškolské vzdělání, které je mírně vyšší oproti občanům České republiky. Poprvé také ženy převýšily podílem vysokoškolsky vzdělaných cizinců muže. Poměrně značná část cizinců se zařadila do kategorie nejspíše, relativní rozložení cizinců podle vzdělání tento fakt jistě ovlivnil.

Graf č. 9: Rozdíl mezi požadovaným a dosaženým vzděláním u cizinců evidovaných MPSV podle pohlaví; 31. 12. 2010

Na grafu č. 9 jsou srovnány absolutní počty cizinců evidovaných MPSV podle vzdělání, resp. rozdíl mezi „poptávkou a nabídkou“, když se za nabídku mohou považovat cizinci podle dosaženého vzdělání a za poptávku pak cizinci podle požadovaného vzdělání. Pokud poptávka převyšuje nabídku, vyskytla se v grafu kladná čísla. To se stalo v případě nejnižších dvou typů vzdělání. Kladná čísla znamenají, že cizinců s tímto typem vzdělání se v roce 2010 vyskytlo v ČR méně, než kolik jich bylo požadováno. Větší rozdíl se přitom vyskytl u mužů než u žen. Naopak u následujících stupňů vzdělání se znaménko obrátilo. U cizinců se středoškolským a vysokoškolským vzděláním převyšuje nabídka nad poptávkou. U mužů je rozdíl v případě středoškolského vzdělání rozdíl vyšší. Výše popsané skutečnosti se mohou interpretovat tak, že pro cizince s vyšším vzděláním není na českém pracovním trhu dostatek míst. Lze si tedy jen domýšlet, zda tito cizinci, i když s vyšším vzděláním, nepracují na místech určených pro osoby s nižším vzděláním, protože zde naopak poptávka převyšuje nabídku. Tomu by odpovídalo i tvrzení z publikace *Migrace a i(migranti) v Česku*, kde se uvádí, že více jak polovina zahraniční pracovní síly pracuje nebo podniká v primárních a sekundárních odvětvích (u ČR občanů pouze 44 %). Dále z toho lze usuzovat, že velký počet cizinců je zaměstnán na špatně placených místech a nízkým společenským statutem, navíc v sektorech, které více podléhají ekonomickým krizím. Ještě zřetelněji by byl popsán jev vidět při rozdělení cizinců na EU a mimo EU. K tomuto výstupu však chyběla data.

3.2 Cizinci s živnostenským oprávněním evidovaní MPO

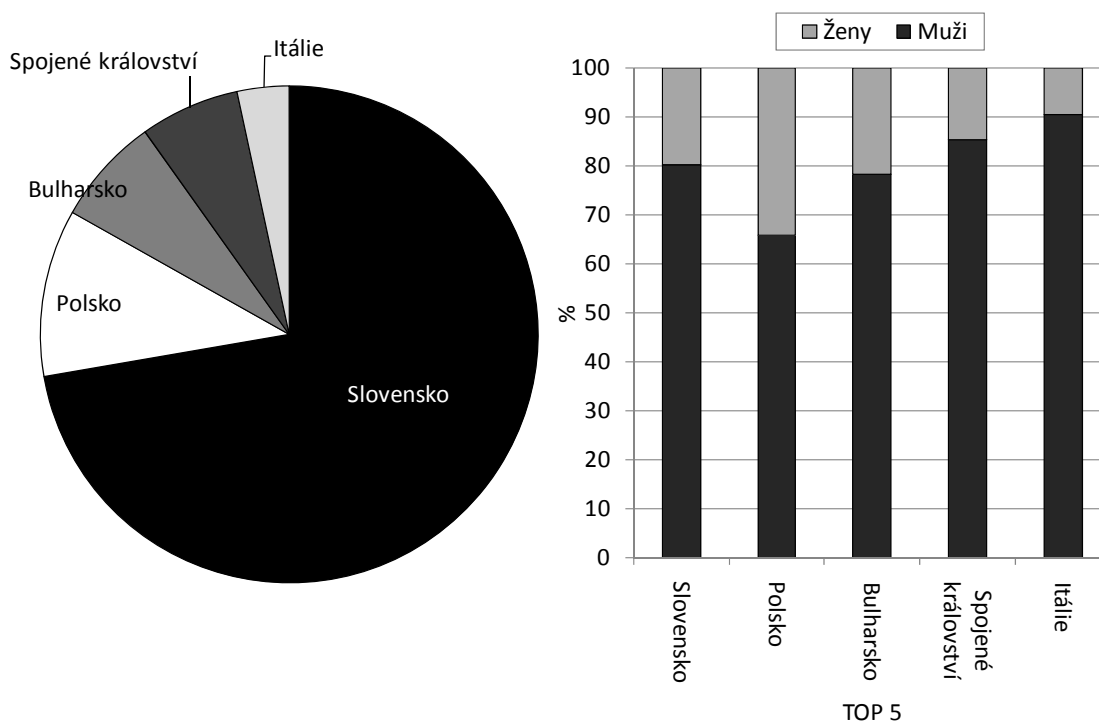
Kapitola 3.2 ukazuje strukturu cizinců, kteří na území ČR pracují jako živnostníci. Následující text se svou strukturou neliší od druhé kapitoly, protože bylo k dispozici menší množství dat než v případě cizinců v postavení zaměstnanců.

Tab. č. 3: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení; evidence MPO

EU/nonEU	2008		2009		2010	
	EU	non EU	EU	non EU	EU	non EU
Počet	15 923	61 235	17 022	70 731	18 476	72 507
%	20,64	79,36	19,40	80,60	20,31	79,69
Podíl na obyv. ČR (%)	4,41		4,93		5,00	

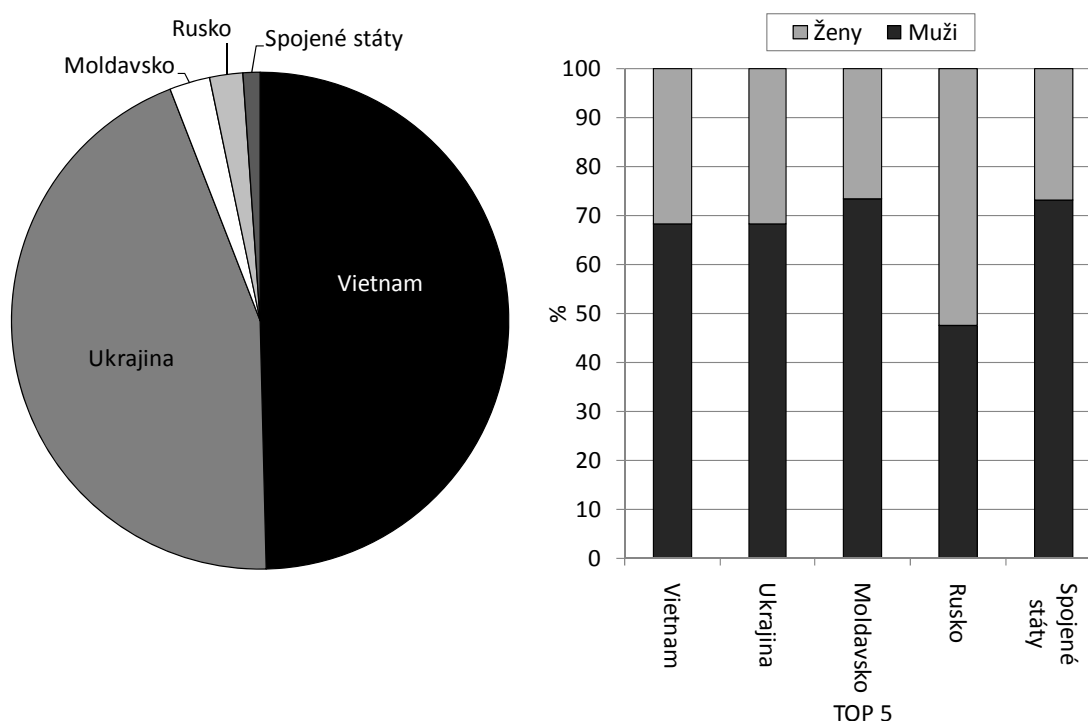
Počty cizinců evidovaných MPO v průběhu sledovaných let rostly. V posledním roce počet přesáhl 90ti tisícovou hranici. U cizinců evidovaných MPSV převládali cizinci z Evropské unie, naopak u cizinců na území ČR podnikajících převažovali cizinci mimo země EU. Podíl cizinců mimo EU se stabilně pohyboval okolo 80ti %. Podíl podnikajících cizinců na podnikajících v ČR se za poslední tři roky mírně zvyšoval a v roce 2010 dosáhl hodnoty 5 %.

Graf č. 10: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU registrovaných MPO a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010

Skupině cizinců, kteří zde v roce 2010 podnikali, vévodili podobně jako v předchozím případě občané Slovenska, Polska a Bulharska. Tato pětičlenná skupina živnostníků tvořila téměř 80 % všech živnostníků pocházejících z EU. Bezmála 60 % živnostníků z EU byli občané Slovenska (10 681 osob). Toto číslo se pak v rámci všech cizinců s živnostenským oprávněním v České republice pohybovalo kolem 11 %. S podstatným rozdílem se na druhé pozici umístili podnikatelé z Polska, kteří však svým počtem 1 608 osob a necelými 9 resp. 2 % nemohli Slovensku konkurovat. Stejně jako v předchozím grafu se na jeho pravé straně naskýtá pohled na strukturu podle pohlaví u TOP 5 občanství. Mezi podnikateli byli v roce 2010 ještě ve větší míře zastoupeni pouze muži. Výjimkou bylo Polsko. Naopak pokud zde vlastnil živnostenský list občan Itálie, v 90ti % to byl právě muž.

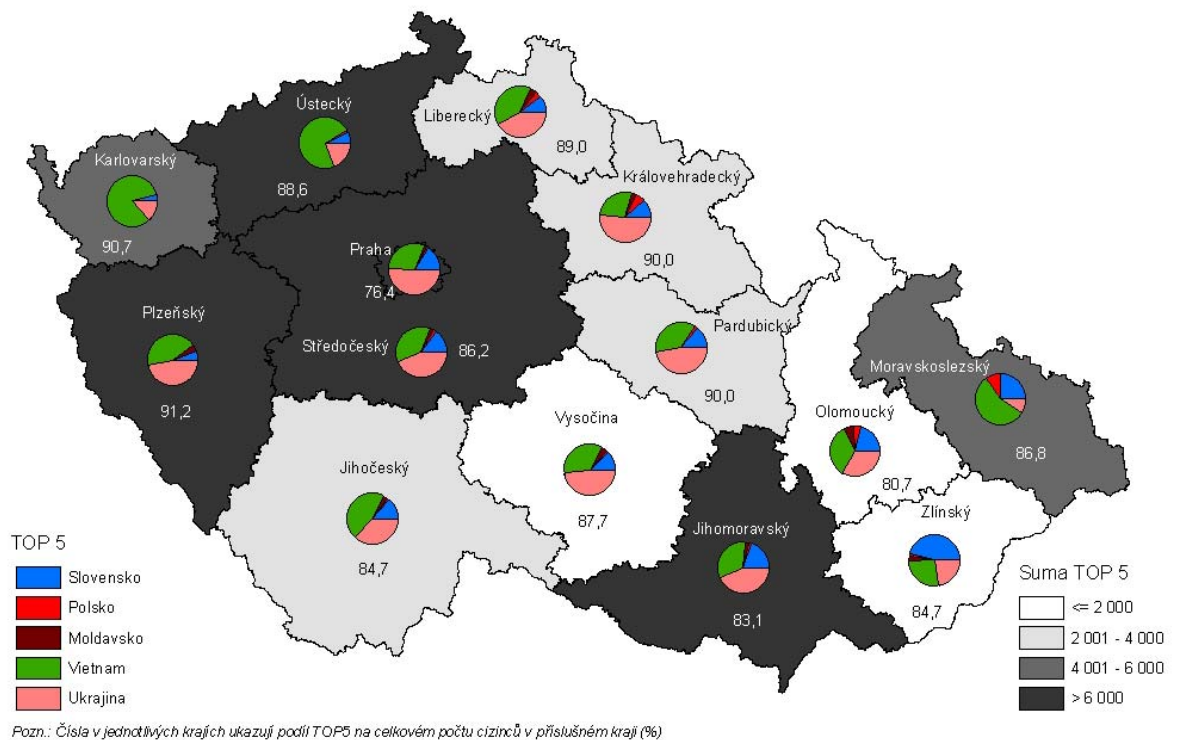
Graf č. 11: Pět nejčastějších státních občanství cizinců nonEU registrovaných MPO a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010

Poslední graf zobrazující situaci na poli živnostníků ukazuje v podnikatelském sektoru naprostou převahu občanů Vietnamu a Ukrajiny. Všech pět státních občanství tvořilo přes 90 %

živnostníků pocházejících mimo EU. Vietnam měl s počtem 33 164 lidí ve skupině více jak 45% zastoupení, Ukrajina pak více jak 41 % s počtem 29 739 osob. Tato státní občanství měla 36 resp. 32% zastoupení v celé skupině živnostníků. Vpravo je jako v předchozích případech znázorněna struktura podle pohlaví. I zde byla vidět vyjma ruského státního občanství převaha mužů nad ženami.

Mapa č. 8: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci MPO a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010

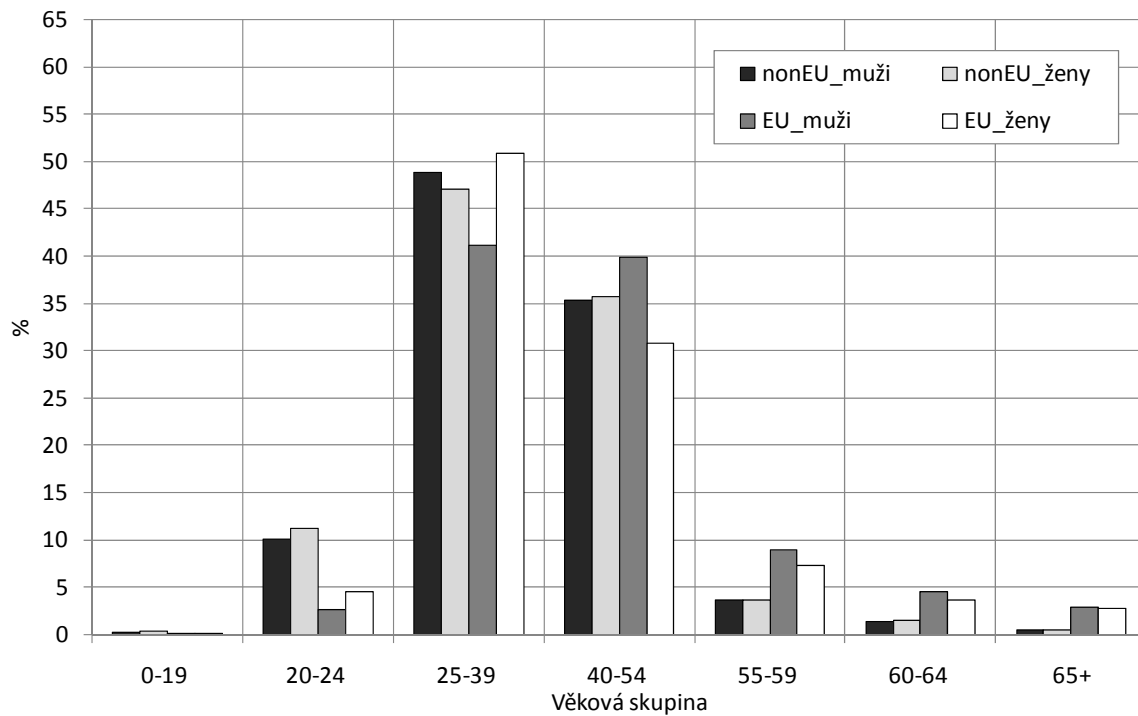

Souhrnné absolutní počty cizinců pěti nejčastějších státních občanství již ne úplně souvisí s populační velikostí kraje. Nejvíce cizinců se mimo očekávané kraje v Čechách nacházely také v krajích Plzeňském a Ústeckém. Co se týká hodnot podílu zmiňovaných pěti státních občanství na celkovém počtu cizinců, nejvyšší číslo bylo zaznamenáno v Plzeňském kraji a nejmenší pak v hlavním městě. Dalo by se konstatovat, že v Praze je skladba státních občanství více pestrá než v kraji Plzeňském.

Regionální rozložení pěti nejčastějších občanství je již méně předvídatelné, než tomu bylo v případě údajů z MPSV. Do struktury se promítla podobná občanství jako v případě cizinců evidovaných MPSV, ale jejich regionální rozložení již nekoresponduje s blízkostí či vzdáleností od příslušné státní hranice tak, jak tomu bylo v předchozím případě. Vyjma krajů na severu republiky a v kraji Moravskoslezském, ve všech ostatních vystupují občané Ukrajiny. Ne jinak je tomu v případě vietnamského státního občanství, které naopak velmi výrazně dominuje v Karlovarském a Ústeckém kraji.

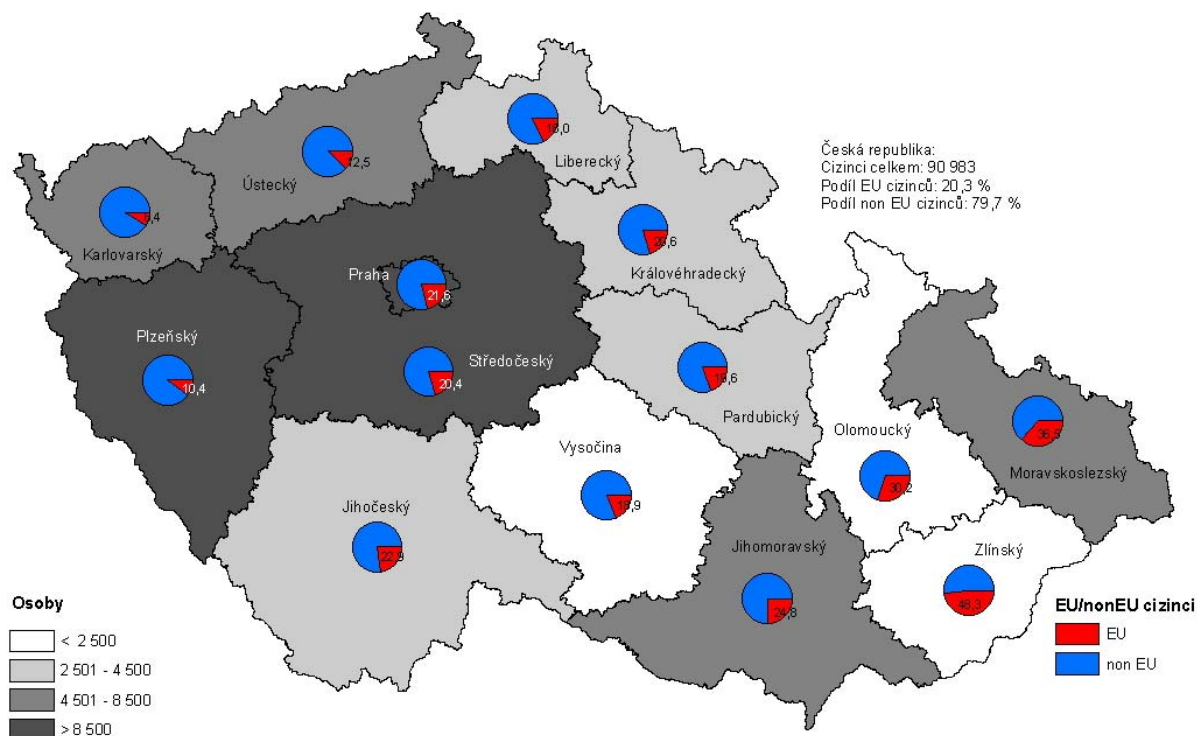
Také u kapitoly věnující se živnostníkům platí, že uvedená pětice může být považována za plnohodnotné zastoupení cizinců pocházejících z EU nebo mimo EU.

Graf č. 12: Relativizovaná věková struktura cizinců evidovaných MPO; 31. 12. 2010

Graf č. 12 ukazuje věkové rozložení cizinců evidovaných MPO. V mladších věkových skupinách převažovali cizinci pocházející ze států mimo Evropskou unii. Nejvýrazněji je toto vidět ve věkové skupině 20-24 let a u mužů také ve skupině následující. Naopak cizinci pocházející ze států EU převažovali ve starších věkových skupinách, nejvíce pak v intervalu 55-59 let. V případě EU cizinců převažovaly v mladších věkových skupinách ženy, zatímco u cizinců ze zemí mimo EU nebylo rozložení podle věku takto pravidelné. Ve věkové skupině 20-24 let mírně převládaly ženy, v starších věkových skupinách tomu bylo buď naopak nebo bylo rozložení podle pohlaví vyrovnané. Hlavní rozdíl mezi cizinci z EU a mimo EU nastal v rozložení podle pohlaví. U cizinců pocházejících ze států mimo EU bylo složení cizinců podle pohlaví daleko vyrovnanější než u cizinců z Evropské unie.

Mapa č. 9: Počet cizinců evidovaných MPO v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31.12.2010

Mapa č. 9 obsahuje informace o počtu a složení cizinců evidovaných MPO. V roce 2010 bylo evidováno 90 983 cizinců - podnikatelů. S téměř 80% podílem se na tomto počtu podíleli cizinci pocházející mimo země Evropské unie. Převahu cizinců pocházejících mimo EU bylo možné vidět i v jednotlivých krajích. Relativně nejvyšší počet cizinců pocházejících mimo Evropskou unii byl zaznamenán v Karlovarském kraji, naopak relativně nejmenší počet cizinců pocházejících mimo EU, se nachází ve Zlínském kraji.

Na předchozí mapě č. 8 je znázorněno pět nejčastějších státních občanství, která ovlivnila strukturu cizinců v této mapě. Tam, kde se nejvíce objevili cizinci vietnamského, případně ukrajinského státního občanství, je v mapě č. 9 vidět výrazná převaha cizinců mimo EU. To se stalo např. v případě Karlovarského, Ústeckého či Plzeňského kraje. Ve východní části republiky, kde jsou více zastoupeni občané Slovenska případně Polska, je patrné, že i v případě živnostníků je zastoupení cizinců z EU výraznější.

4. ZÁVĚR

Základní struktury cizinců podle typu evidence se v roce 2010 od sebe příliš nelišily. V roce 2010 překročil podíl cizinců na obyvatelstvu těsně 4% hranici, o něco vyšší byl pak podíl cizinců evidovaných MPSV na počtu všech zaměstnaných osob a nejvyšší pak u podílu cizinců na všech osobách s živnostenským oprávněním (5 %).

Co se týká pěti nejčastějších státních občanství dělených podle příslušnosti k EU a nonEU, je struktura v případě cizinců evidovaných MPSV a cizinců z evidence Cizinecké policie téměř shodná. Podle obou zdrojů se na našem území nejvíce vyskytli cizinci státních občanství Slovenska, Polska, Německa, Bulharska a Rumunska. Toto pořadí platí pro cizince podle evidence Cizinecké policie, pro zaměstnané cizince se změnilo pouze pořadí jednotlivých státních občanství. Před občany Německa se dostalo jak Bulharsko, tak Rumunsko. V případě cizinců, kteří na území České republiky působili jako živnostníci, se mezi pět nejčastějších státních občanství dostali mimo občanů Slovenska, Polska a Bulharska, také občané Spojeného království a Itálie.

U cizinců, kteří nepocházejí z Evropské unie, naopak došlo ke shodě v případě dat z Cizinecké policie a MPO. Nejčastěji se na našem území vyskytovali cizinci Ukrajiny, Vietnamu, Ruska, Moldavska a Spojených států amerických. V případě živnostníků se měnilo pouze pořadí, na první místo se dostali živnostníci z Vietnamu, následování Ukrajinci, dále se zařadilo státní občanství Moldavska, Ruska a Spojených států amerických. Mezi pět nejčastějších státních občanství se v případě evidence MPSV mimo Ukrajinu, Rusko, Moldavsko a Vietnam dostalo Mongolsko, které se umístilo na třetím místě.

Co se týká regionálního rozložení pěti nejčastějších státních občanství, nejsou mezi kraji výrazné rozdíly. Ve všech krajích je velmi podobná struktura, do které nejvíce promlouvají nejvíce zastoupená státní občanství podle typu evidence. Strukturu v krajích také především v případě státních občanů Slovenska ovlivňovala blízkost státních hranic na východě a jihovýchodě republiky.

Věková struktura podle typu evidence se v celé České republice neliší, maximální zastoupení bylo k vidění vždy ve věkové skupině 25-39 let.

V kapitole věnované cizincům v evidenci MPSV byla zmíněna i jejich struktura podle NACE a KZAM. Nejvíce cizinců podle klasifikace NACE bylo zaměstnáno ve stavebnictví, zpracovatelském průmyslu, případně velkoobchodě a maloobchodě. Podle klasifikace KZAM pracovalo nejvíce cizinců v kategoriích 7, 8 a 9, tedy v těch s nižšími požadavky na vzdělání.

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha 1: Počet cizinců a jejich věková struktura podle (ne) příslušnosti k EU

Příloha 2: Počet cizinců a jejich věková struktura evidovaných MPSV podle (ne) příslušnosti k EU

Příloha 3: Počet cizinců a jejich věková struktura evidovaných MPO podle (ne) příslušnosti k EU

Příloha 4: Cizinci podle typu evidence, krajů a pohlaví

Příloha 5: Pět nejčastějších státních občanství v EU podle typu evidence

Příloha 6: Pět nejčastějších státních občanství mimo EU podle typu evidence

Příloha 7: Počty cizinců podle kategorií KZAM a podle (ne) příslušnosti k EU

Příloha 8: Rozložení EU cizinců podle klasifikace NACE a krajů

Příloha 9: Rozložení nonEU cizinců podle klasifikace NACE a krajů

Příloha 1: Počet cizinců a jejich věková struktura podle (ne) příslušnosti k EU

Věk/EU/nonEU	Pohlaví	Celkem	0-19	20-24	25-39	40-54	55-59	60-64	65+
EU	Muži	80 253	5 069	4 247	34 166	24 306	5 044	3 255	4 166
	Ženy	55 155	4 825	4 020	25 873	10 335	4 144	2 562	3 396
nonEU	Muži	163 958	22 862	16 124	65 784	47 497	6 154	2 926	2 611
	Ženy	124 925	21 885	13 431	47 908	31 800	4 232	2 335	3 334

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR

Příloha 2: Počet cizinců a jejich věková struktura evidovaných MPSV podle (ne) příslušnosti k EU

Věk/EU/nonEU	Pohlaví	Celkem	0-19	20-24	25-39	40-54	55-59	60-64	65+
EU	Muži	96 952	875	9 327	49 711	28 227	5 756	2 388	668
	Ženy	46 820	589	6 457	28 010	9 137	1 845	520	262
nonEU	Muži	43 440	216	4 358	22 478	13 670	1 836	689	193
	Ženy	28 155	186	2 784	14 871	8 850	1 032	340	92

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Příloha 3: Počet cizinců a jejich věková struktura evidovaných MPO podle (ne) příslušnosti k EU

Věk/EU/nonEU	Pohlaví	Celkem	0-19	20-24	25-39	40-54	55-59	60-64	65+
EU	Muži	14 547	14	385	5 975	5 792	1 297	658	426
	Ženy	3 929	6	180	1 996	1 209	288	144	106
nonEU	Muži	49 787	98	5 038	24 319	17 594	1 795	677	266
	Ženy	22 720	68	2 538	10 697	8 106	841	349	121

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Příloha 4: Cizinci podle typu evidence, krajů a pohlaví

Zdroj dat	CP				MPSV				MPO*	
	EU		nonEU		EU		nonEU		EU	nonEU
Pohlaví	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Celkem	Celkem
Celkem	80 253	55 155	163 958	124 925	96 952	46 820	43 440	28 155	5164	18730
Praha	20 159	14 250	63 239	50 799	29 674	18 620	17 414	10 935		
Středočeský	11 684	7 769	22 173	16 131	17 227	6 004	4 728	3 601	2322	9044
Jihočeský	3 424	2 111	5 140	4 362	2 814	1 461	1 327	1 125	876	2955
Plzeňský	5 981	3 741	8 708	6 745	6 394	3 774	1 515	1 219	924	7983
Karlovarský	2 660	1 493	8 162	7 302	1 052	794	753	1 104	508	5517
Ústecký	6 502	3 367	12 126	8 583	2 423	973	2 035	1 130	988	6885
Liberecký	2 965	3 250	5 986	4 575	2 802	2 258	1 573	1 256	669	3043
Královéhradecký	2 811	2 742	5 490	3 755	4 107	1 763	1 678	982	694	2682
Pardubický	2 408	2 202	4 470	2 983	3 173	1 795	2 506	1 399	547	2250
Vysočina	1 446	973	3 081	2 523	1 730	612	673	596	423	1820
Jihomoravský	7 003	4 625	14 620	9 705	10 484	4 959	7 166	3 789	1965	5953
Olomoucký	2 374	1 944	2 892	2 255	2 131	688	481	273	633	1464
Zlínský	2 597	1 757	2 075	1 603	3 051	1 219	541	421	930	994
Moravskoslezský	8 239	4 931	5 796	3 604	9 890	1 900	1 050	325	1833	3187

* data za pohlaví podle krajů nejsou k dispozici

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Příloha 5: Pět nejčastějších státních občanství v EU podle typu evidence

Zdroj	CP			MPSV			MPO		
	STOBC	Muži	Ženy	STOBC	Muži	Ženy	STOBC	Muži	Ženy
Pořadí									
1	Celkem	80 253	55 155	Celkem	96 952	46 820	Celkem	14 547	3 929
2	Slovensko	38 732	33 048	Slovensko	64 453	36 272	Slovensko	8 568	2 113
3	Polsko	8 571	9 671	Polsko	14 350	4 699	Polsko	1 060	548
4	Německo	10 915	2 956	Bulharsko	3 843	1 824	Bulharsko	810	225
5	Bulharsko	4 378	2 549	Rumunsko	3 627	1 188	Spojené království	816	139
	Rumunsko	2 846	1 564	Německo	2 450	620	Itálie	450	48

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Příloha 6: Pět nejčastějších státních občanství mimo EU podle typu evidence

Zdroj	CP			MPSV			MPO		
	STOBC	Muži	Ženy	STOBC	Muži	Ženy	STOBC	Muži	Ženy
Pořadí									
1	Celkem	163 958	124 925	Celkem	43 440	28 155	Celkem	49 787	22 720
2	Ukrajina	70 901	53 380	Ukrajina	25 151	16 988	Vietnam	22 656	10 508
3	Vietnam	35 401	24 888	Rusko	1 672	1 986	Ukrajina	20 275	9 464
4	Rusko	14 628	17 179	Mongolsko	1 493	2 055	Moldavsko	1 293	467
5	Moldavsko	5 459	3 401	Moldavsko	2 206	1 291	Rusko	684	755
	Spojené státy	3 729	2 345	Vietnam	2 173	959	Spojené státy	542	199

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Příloha 7: Počty cizinců podle kategorií KZAM a podle (ne) příslušnosti k EU

Kód	Zaměstnání	Celkem	EU	nonEU
	Celkem	215 367	143 772	71 595
1	Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	8 144	5 795	2 349
2	Vědečtí a odborní duševní pracovníci	23 287	17 450	5 837
3	Techničtí, zdravot. a pedagog. pracovníci	21 227	16 854	4 373
4	Nižší administrativní pracovníci	9 565	7 443	2 122
5	Provozní pracovníci ve službách a obchodě	15 977	10 951	5 026
6	Kvalifikovaní dělníci	2 016	949	1 067
7	Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci	45 071	33 175	11 896
8	Obsluha strojů a zařízení	34 227	25 957	8 270
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	55 684	25 055	30 629
0	Příslušníci armády	169	143	26

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Příloha 8: Rozložení EU cizinců podle klasifikace NACE a krajů (%)

EU Kraj	Klasifikace NACE																					
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	Nez.
Celkem	1,17	2,78	33,68	0,21	0,45	9,83	12,13	3,66	2,51	5,21	1,67	2,43	7,88	7,24	0,30	2,50	3,85	0,71	1,64	0,01	0,15	0,00
Praha	0,22	0,52	12,57	0,26	0,31	8,42	21,42	3,94	4,69	9,52	4,20	4,35	11,99	5,11	0,56	3,64	4,29	1,09	2,52	0,00	0,40	0,00
Středočeský	1,30	0,14	39,06	0,03	0,86	9,42	10,37	5,54	0,91	0,90	0,13	2,82	7,51	18,00	0,08	0,37	1,31	0,25	0,96	0,01	0,02	0,00
Jihočeský	2,04	0,16	57,03	0,58	0,16	6,85	6,13	4,30	1,68	1,36	0,26	1,01	7,16	4,33	0,16	2,11	2,71	0,54	1,40	0,00	0,02	0,00
Pízeňský	1,95	0,27	70,09	0,10	1,03	5,00	4,93	2,61	1,13	0,47	0,10	0,80	5,09	2,96	0,04	0,67	1,27	0,68	0,73	0,10	0,00	0,00
Karlovarský	2,49	0,60	39,11	0,16	0,81	11,81	10,46	2,49	4,71	0,49	0,38	1,08	3,47	5,36	0,38	1,08	10,89	1,46	2,76	0,00	0,00	0,00
Ústecký	6,33	0,24	46,50	0,29	0,35	16,28	6,42	2,77	1,88	0,27	0,06	1,09	7,27	2,39	0,27	1,77	4,27	0,59	0,94	0,00	0,03	0,00
Liberecký	1,68	0,16	64,55	0,00	0,65	4,60	5,04	1,11	1,60	0,12	0,08	0,81	1,62	13,20	0,08	0,53	3,14	0,67	0,36	0,00	0,00	0,00
Králové hradecký	1,31	0,09	58,65	0,05	0,61	9,66	4,36	3,30	1,62	0,51	0,39	0,89	4,38	5,95	0,15	0,97	3,30	0,14	3,65	0,00	0,02	0,00
Pardubický	0,93	0,04	67,31	0,12	0,24	7,55	4,57	1,69	0,40	0,91	0,10	1,33	2,94	6,86	0,06	1,19	2,86	0,14	0,72	0,00	0,04	0,00
Vysočina	2,22	0,68	57,73	0,13	0,09	10,63	5,89	1,15	0,81	0,34	0,26	1,11	4,74	7,64	0,30	0,64	3,97	0,09	1,58	0,00	0,00	0,00
Jiho moravský	1,99	0,34	26,30	0,28	0,17	11,84	9,97	3,80	1,99	13,21	1,13	1,68	9,73	5,63	0,37	4,68	5,21	0,71	0,89	0,00	0,06	0,00
Olomoucký	2,23	0,04	40,69	0,07	0,50	13,09	9,68	3,44	1,56	0,60	0,60	0,64	5,68	4,19	0,18	5,50	7,41	0,96	2,94	0,00	0,00	0,00
Zlínský	0,73	0,00	48,62	0,05	0,19	15,08	7,78	3,16	2,48	2,74	0,30	0,68	3,72	2,11	0,19	5,08	5,29	0,49	1,31	0,00	0,00	0,00
Moravsko slezský	0,51	30,37	23,06	0,49	0,20	17,38	4,19	2,55	1,04	2,58	0,59	0,50	2,08	4,07	0,17	2,16	6,24	0,77	0,99	0,01	0,04	0,00

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Příloha 9: Rozložení nonEU cizinců podle klasifikace NACE a krajů(%)

nonEU	Klasifikace NACE																						
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	Nez.	
Kraj																							
Celkem	3,01	0,24	24,60	0,04	0,39	30,01	10,33	1,92	4,14	3,42	0,61	5,97	3,62	4,62	0,09	2,35	1,33	0,99	2,00	0,04	0,26	0,00	
Praha	0,54	0,11	4,15	0,06	0,13	33,65	16,53	2,37	5,30	5,88	1,02	11,28	5,64	5,49	0,13	3,32	0,92	1,10	1,85	0,06	0,48	0,00	
Středočeský	11,31	0,28	36,84	0,01	0,76	13,57	10,53	3,16	2,83	0,60	0,06	5,43	2,23	5,26	0,11	1,03	1,70	0,28	3,95	0,06	0,01	0,00	
Jihočeský	5,96	0,04	57,14	0,33	0,24	9,76	4,41	2,04	6,00	0,41	0,00	1,39	2,86	1,43	0,08	3,27	1,43	1,31	1,92	0,00	0,00	0,00	
Plzeňský	6,80	0,04	55,89	0,04	0,84	9,22	6,25	1,13	4,06	0,84	0,18	1,35	2,71	4,46	0,00	1,17	1,35	1,06	2,30	0,00	0,29	0,00	
Karlovarský	1,03	0,05	28,83	0,00	0,05	5,24	23,43	4,91	10,69	0,38	0,27	5,83	2,81	2,16	0,11	1,30	4,43	3,02	5,45	0,00	0,00	0,00	
Ústecký	1,58	0,22	45,13	0,00	0,82	22,68	7,84	1,55	4,84	0,38	0,19	2,81	1,96	1,04	0,06	1,61	4,68	1,33	1,17	0,09	0,00	0,00	
Liberecký	3,43	0,04	55,60	0,04	0,21	27,47	3,64	0,64	2,16	0,21	0,00	0,64	0,39	1,03	0,04	0,74	1,24	1,38	0,95	0,07	0,11	0,00	
Králové hradecký	3,20	0,08	30,89	0,00	1,17	39,13	4,48	0,90	4,29	0,15	0,11	1,54	0,83	8,01	0,04	1,58	1,73	0,15	1,69	0,04	0,00	0,00	
Pardubický	1,87	0,03	51,17	0,03	0,10	27,02	1,87	0,54	1,20	0,15	0,03	1,64	3,69	8,19	0,03	0,82	0,49	0,20	0,95	0,00	0,00	0,00	
Vysočina	10,09	2,21	50,75	0,08	0,16	17,34	3,86	2,52	3,94	0,55	0,00	0,79	1,58	1,10	0,08	0,63	1,65	0,16	2,44	0,08	0,00	0,00	
Jiho moravský	2,12	0,01	18,96	0,00	0,69	53,95	2,96	0,41	1,06	5,63	0,91	1,83	2,52	4,06	0,03	1,68	0,59	1,00	1,24	0,01	0,34	0,00	
Olomoucký	1,86	0,13	42,04	0,00	0,00	15,65	5,57	4,91	10,88	0,93	0,13	0,40	1,19	2,25	0,40	6,23	3,18	2,79	1,46	0,00	0,00	0,00	
Zlínský	2,18	0,21	53,53	0,00	0,00	19,44	6,34	0,62	3,95	0,42	0,00	0,42	3,12	1,35	0,31	5,09	1,66	0,31	1,04	0,00	0,00	0,00	
Moravsko slezský	0,58	5,09	38,76	0,00	0,51	14,62	7,13	2,47	7,78	2,11	1,53	1,16	2,84	2,47	0,15	6,04	1,75	2,11	2,62	0,00	0,29	0,00	

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR